

EKONOMISK POLITIK

20

Makteliten – i en egen bubbla

*En studie av inkomstutvecklingen
för makteliten perioden 1950–2018*

Landsorganisationen i Sverige

Detta är den tjugonde rapporten i LOs serie om den svenska makteliten. Rapporten redovisar maktelitens inkomstutveckling under åren 1950–2018 i relation till den genomsnittliga lönen för en industriarbetare.

Årets rapport om maktelitens inkomstutveckling är skriven av Anna Almqvist, LO-ekonom.

På omslaget:

Bert Ola Jonsson, 40 år, GS,

Jämtgärsgård AB, Sandnäset, Jämtland

© Landsorganisationen i Sverige 2020

Omslagsfoto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2020

ISBN 978-91-566-3424-6

LO 20.02 1 000

Innehåll

Sammanfattning	6
1. Den svenska maktelitens inkomster 1950–2018	10
Inledning	10
Metod	10
Maktelitens inkomster 2018	12
Utvecklingen över tid	18
2. Hur står det till med jämställdheten?	23
Kvinnor i makteliten – förändring över tid	23
Inkomstskillnader mellan män och kvinnor i makteliten	23
3. Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter	31
De fackliga representanternas inkomster	31
Arbetsgivarrepresentanternas inkomster	31
LO-ordföranden och Svenskt Näringslivs vd	33
4. Andra jämförelseinkomster	35
Jämförelse med lönen i andra yrkesgrupper	35
Jämförelse utifrån klass och kön	
– arbetarkvinnor och tjänstemannamän	35
Faktisk månadslön – arbetstidens betydelse	37
5. Vad betalar makteliten i skatt?	38
Kommunalskatt	38
Statlig inkomstskatt	38
Skatt på kapitalinkomster	40
Maktelitens totala skatt	42
6. Ökande inkomstskillnader i Sverige	43
Eliten drar ifrån även mätt med andra metoder	43
Ojämligheten ökar också generellt i inkomstfördelningen	45
De som har de lägsta inkomsterna halkar efter	46
7. Metodbilaga: om rapportserien, urval och metod	48
8. Datakällor och referenser	57
9. Tabellbilaga: Maktelitens inkomster 1950–2018	58

Tabell- och diagramförteckning

Tabeller

1.1A–C	Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för samtliga urvalsgrupper, 2018	15–17
1.2	Sammanräknad inkomst inom maktelitens huvudgrupper 1950–2018	21
2.1A–D	Antal kvinnor respektive män i makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2018	27–30
3.1	Inkomsterna för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	32
4.1	Maktelitens inkomster jämfört med den genomsnittliga lönen i några olika yrken, 2018	36
4.2	Maktelitens inkomster jämfört med den genomsnittliga lönen utifrån klass och kön, 2018	36
5.1	Skattesatser i maktelitens hemkommuner, 2018	39
8.1	Rapportserien om maktelitens inkomstutveckling	48
8.2	De elva urvalsgrupperna i maktelitenundersökningen	50
8.3	De tre huvudsakliga analysgrupperna i maktelitenundersökningen	52
9.1	Genomsnittlig årsinkomst i kronor (medelinkomst) i de elva urvalsgrupperna	59
9.2	De elva urvalsgrupperna uppdelade på kön, åren 1950–2018, antal positioner och sammanräknad inkomst i antal industriarbetarlöner	65
9.3	Makteliten samtliga positioner, inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst 2018 i kronor	71

Diagram

1	Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	7
1.1	Sammanräknad inkomst för maktelitens urvalsgrupper 2016–2018	14
1.2	Inkomsterna i maktelitens huvudgrupper 2018	18
1.3	Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	19
1.4	Inkomstutvecklingen i demokratiska och byråkratiska eliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	20
2.1	Andel kvinnor i maktelitens tre huvudgrupper 1950–2018	24
2.2	Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens huvudgrupper, 2018	24
2.3	Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens urvalsgrupper, 2018	25
2.4	Inkomstutvecklingen i makteliten för män och kvinnor 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	26
3.1	Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	33
3.2	Inkomstutvecklingen för LOs ordförande och Svenskt Näringslivs vd, 1950–2018 (sammanräknad inkomst)	34
6.1	Inkomstjämligheten mätt som topp en procents inkomstandel samt maktelitens inkomster i antal industriarbetarlöner, 1950–2018	44
6.2	Inkomstjämligheten mätt med Gini-koefficient, 1975–2018	46
6.3	Andel relativt fattiga i befolkningen, 1975–2018	47
8.1	Maktelitens inkomst av tjänst respektive sammanräknad inkomst 1950–2018	54

Sammanfattning

I DENNA RAPPORT STUDERAS inkomstutveckling mellan 1950–2018 för en grupp som vi benämnt makteliten – knappt 200 personer på höga positioner inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden. Syftet är att synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut.

De historiskt stora inkomstskillnaderna fortsätter att öka

Maktelitens genomsnittliga inkomster före skatt motsvarade **19,9 industriarbetarlöner 2018**, den största skillnaden som uppmäts sedan undersökningens startår. År 1950, denna undersökningens första år, motsvarade maktelitens genomsnittliga inkomst **11,1 industriarbetarlöner**. 1980 var skillnaden i inkomster mellan maktelit och industriarbetare som minst, maktelitens genomsnittliga inkomst motsvarade då **4,9 industriarbetarlöner**. Maktelitens relativa inkomster har sedan dess trendmässigt ökat.

Den inkomst som vi mäter för makteliten är den sammanräknade inkomsten bestående av arbetsinkomst samt inkomster från kapital. År 2018 var den genomsnittliga sammanräknade inkomsten före skatt i makteliten drygt 7,48 miljoner kronor, att jämföra med en genomsnittlig industriarbetarlön på 375 333 kronor.

Den ekonomiska eliten har högst inkomster

I rapporten analyseras inkomstutvecklingen för tre undergrupper inom makteliten – den ekonomiska, den demokratiska och den byråkratiska eliten. Skillnaderna i genomsnittlig inkomst mellan de tre grupperna är stora. Av de tre grupperna är det framför allt den ekonomiska eliten, vilken omfattar 50 verkställande direktörer på svenska storföretag, som har ökat sina inkomster i förhållande till industriarbetarlönen under de senaste årtiondena.

Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

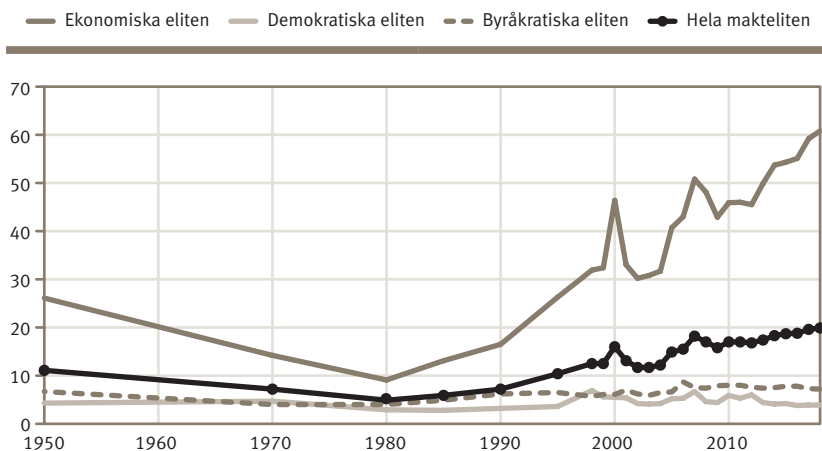

Diagram 1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

År 2018 hade de 50 direktörerna i den ekonomiska eliten en högre genomsnittlig relativinkomst än någonsin tidigare, motsvarande 60,8 industriarbetarlöner. Detta är en ökning från året innan då den relativa inkomsten för denna grupp motsvarade 59,2 industriarbetarlöner. År 1950, undersökningens startår, var motsvarande siffra 26,1 industriarbetarlöner; 1980 var gruppens relativinkomster som lägst och motsvarade då 9,1 industriarbetarlöner.

De andra två elitgrupperna har betydligt lägre genomsnittsinkomster. Undergruppen som vi kallar den demokratiska eliten – de folk- och förtroendevalda i vår undersökning – hade i genomsnitt en inkomst på motsvarande 3,9 industriarbetarlöner 2018. Detta var en oförändrad relativinkomst från året innan. Den högsta relativinkomsten hade denna grupp 2007 då personerna i gruppen hade en genomsnittsinkomst på motsvarande 6,7 industriarbetarlöner. Som lägst var denna grupps relativinkomst 1985, när den motsvarade 2,8 industriarbetarlöner.

Den byråkratiska elitgruppen – högt uppsatta tjänstemän i bland annat offentlig sektor – hade i genomsnitt motsvarande 7,2 industriar-

betarlöner i inkomst 2018 vilket innebar en något lägre relativinkomst jämfört med året innan då motsvarande siffra var 7,3 industriarbetarlöner. Störst var inkomstkvoten mellan genomsnittet i den byråkratiska eliten och industriarbetarlönen år 2006 då den var 8,7. Som minst var skillnaden undersökningsåren 1970 och 1980 då gruppens genomsnittliga inkomst motsvarade 4 industriarbetarlöner.

Makteliten domineras av män

65 procent av positionerna i makteliten innehades 2018 av män. Skillnaderna är dock stora mellan de tre undergrupperna i undersökningen. Jämställdheten går framför allt mycket långsamt framåt i den grupp vi kallar för den ekonomiska makteliten. Före år 2000 fanns inte någon kvinna i denna grupp och 2018 är enbart fyra av de 50 ledande direktörerna från näringslivet i vår undersökning kvinnor. I undergrupperna är 2018 andelen kvinnor störst i den byråkratiska eliten där 44 procent av positionerna innehades av kvinnor, i den demokratiska eliten var andelen kvinnor 42 procent.

Samtidigt som antalet kvinnor inom makteliten ökat över tid så fortsätter männens inkomster att vara betydligt högre än kvinnornas i gruppen. År 2018 var medelinkomsten för kvinnorna i makteliten 29 procent av männens. Att kvinnornas genomsnittsinkomst var avsevärt lägre än männens beror främst på att antalet kvinnor är mycket litet i den bäst betalda undergruppen – den ekonomiska eliten.

Skillnaderna ännu större jämfört med flera andra yrken

I rapporten används industriarbetarlönen som jämförelseinkomst för maktelitens inkomster. Anledningen till att vi använder lönen för just denna grupp är att den finns redovisad i den offentliga lönestatistiken under hela undersökningsperioden från 1950. Numera finns dock lön- och inkomststatistik tillgänglig även för andra yrken och grupper.

Industriarbetare är en jämförelsevis välbetald grupp inom arbetarkollektivet. Inkomsterna i makteliten blir därmed än mer uppseendeväckande när de jämförs med många andra genomsnittliga löner i arbetaryrken. Den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten motsvarade 2018 exempelvis **69,7 gånger den genomsnittliga lönen för en tågvärd eller 80,9 gånger vad en genomsnittlig personlig assistent tjänar.**

Stor skattelättnad för eliten

Personerna i makteliten betalade 2018 i genomsnitt 47,95 procent av sina inkomster i skatt. För de personer i makteliten vars inkomster domineras av kapitalinkomster – några av de i eliten som har de totalt sett absolut högsta inkomsterna – är den totala skattesatsen dock väsentligt lägre. I flera fall så låg som cirka 30 procent.

Över 70 procent av personerna i makteliten bodde 2018 i kommuner med en skattesats under genomsnittet för riket (32,12 procent). Vanligast var det att personerna i Makteliten bodde i Stockholm där den kommunala skattesatsen 2018 var 29,98 procent. För en person med en inkomst som genomsnittet i eliten innebär det 10 780 kronor mindre i skatt i månaden att vara bosatt i Stockholm jämfört med i en kommun med en skattesats som riksgenomsnittet.

Den 1 januari 2020 avskaffades värnskatten. Detta kommer innebära en väsentlig skattelättnad för personerna i makteliten. För en person med en inkomst som genomsnittet i den ekonomiska eliten skulle det, om värnskatten hade slopats redan 2018, innebära en minskning av skatten med 70 321 kronor i månaden.

1. Den svenska maktelitens inkomster 1950–2018

Inledning

Den krets anställda som har de högsta befattningarna inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden återfinns inte som en egen grupp i den offentliga lönestatistiken. Vi vill synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut. Det säger också något viktigt om vårt samhälle om skillnaderna trendmässigt ökar eller minskar.

I denna rapport redovisas maktelitens inkomstutveckling under åren 1950–2018 och jämförs med industriarbetarlönens utveckling under samma period. Metoden gör det möjligt att följa hur relationen mellan industriarbetare och den grupp som vi har definierat som makteliten i samhället har förändrats över en tidsperiod på närmare sjuttio år.

Metod

Här redogörs kort för metoden i denna rapportserie. Metoden och urvalet av studerade positioner har i möjligaste mån hållits konstant i LOs alla tjugo rapporter om maktelitens inkomster och över den studerade perioden 1950–2018. Detta för att möjliggöra jämförelser över tid. En utförlig redogörelse för positioner, urval och metod för hela rapportserien finns i rapportens metodbilaga.

Vilka ingår i makteliten?

I vår granskning ingår sammanlagt 197 positioner i näringslivet, politiken och samhället i övrigt. Från början hade vi 200 positioner men några positioner i gruppen arbetsmarknadens parter har försvunnit genom sammanslagningar av förbund och organisationer. Makteliten – den grupp av positioner eller befattningar som vi anser har störst makt och inflytande över det svenska samhället – har valts ut utifrån elva urvalsgrupper:

- Näringslivets verkställande direktörer (50 positioner)
- Politiker och höga tjänstemän i regering och riksdag (22 positioner)
- Representanter för arbetsmarknadens parter (25 positioner)
- Generaldirektörer och verkställande direktörer i statliga myndigheter och bolag (10 positioner)
- Politiker och höga tjänstemän i de tio största kommunerna (20 positioner)
- Chefer i kommunala eller landstingskommunala bolag och verksamheter i de tre storstadsområdena (12 positioner)
- Representanter för det traditionella ”överhettssamhället” det vill säga hovet, domstolarna, kyrkan, militären och utrikesförvaltningen (11 positioner)
- Mediechefer/redaktörer och inflytelserika journalister (16 positioner)
- Representanter för universitets- och forskarvärlden (10 positioner)
- Chefsekonomer inom näringslivet och hos arbetsmarknadens parter (10 positioner)
- Representanter för folkrörelseorganisationerna (11 positioner)

All inkomst – inte enbart lön

I denna rapport studeras maktelitens hela inkomster, inte enbart lön. Många höga positioner medför sidouppdrag som också ger inkomster, till exempel styrelseuppdrag. De totala inkomsterna ger därför en bättre bild av den faktiska ekonomiska situation som positionen ger än vad själva lönen gör. Det är också denna inkomst vi kan få uppgifter om från Skatteverket. De siffror som redovisas i rapporten gäller därför (när inget annat anges) de sammanlagda inkomsterna för den person som innehar en särskild position under granskningsåret, inte endast grundlönen för positionen i sig.

För alla positioner redovisas även två inkomstmått före skatt – inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst (se tabell 1 samt tabellbilagan). I den senare inkomsten ingår även överskott/underskott på kapital samt näringsverksamhet. Generellt (om annat ej anges) görs jämförelserna med industriarbetarlönen i denna rapport utifrån den sammanräknade inkomsten före skatt. Välbetalda positioner innebär ofta att innehavaren med tiden kan bygga upp en förmögenhet som genererar kapitalinkomster. Dessutom är delar av kapitalinkomsterna också direkt en del av ersättningen till många vd:ar genom att de vid tillfälle fått till exempel aktier som en form av långsiktigt incitamentsprogram. Därför anser vi att det ger en mer rättvisande bild av den ekonomiska situa-

tionen om vi utgår från den sammanräknade inkomsten för makteliten, istället för enbart inkomst av tjänst (se diskussion i metodbilagan).

Industriarbetarlönen

Ambitionen i denna rapportserie är att studera inkomstutvecklingen för samhällets maktelit. I rapporten jämförs gruppens inkomster med den genomsnittliga industriarbetarlönen. Skälet till att vi valt just industriarbetarlönen som jämförelse är att denna lön finns redovisad i den offentliga lönestatistiken under hela undersökningsperioden. Valet av industriarbetarlönen som referenspunkt, snarare än lönen för någon annan löntagargrupp, möjliggör därmed att utvecklingen kan studeras över lång tid. För år 2018 var den genomsnittliga industriarbetarlönen 375 333 kronor om året (eller 31 278 kronor i månaden). Inom arbetarkollektivet är detta en jämförelsevis hög lön men industriarbetarlönen är lägre än genomsnittslönen för samtliga anställda.

Maktelitens inkomster 2018

Den genomsnittliga inkomsten för hela makteliten, såsom vi definierat den, var 19,9 gånger högre än en industriarbetarlön år 2018. Det innebär att en genomsnittlig sammanräknad inkomst före skatt för denna grupp var drygt 7,48 miljoner kronor (623 487 kronor i månaden). Men det finns stora skillnader inom makteliten, mellan de olika urvalsgrupperna (tabell 1.1 och diagram 1.1).

Storbolagens vd:ar i en klass för sig

Urvalsgruppen med högst genomsnittlig inkomst är den grupp vi kallar näringslivsgruppen, bestående av 50 verkställande direktörer i de största bolagen inom sju branscher i Sverige. I gruppen är den genomsnittliga inkomsten drygt 22,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 60,8 industriarbetarlöner. I vårt material ingår två vd:ar med ovanligt höga inkomster även för gruppen ifråga (motsvarande 383 respektive 1 303 industriarbetarlöner). Dessa inkomster har i sammanräkningen satts till motsvarande 200 industriarbetarlöner.¹

¹ Se metodbilaga för uträkningsmetoder och diskussion om metodval. Om ovan nämnda maxgräns inte hade använts skulle genomsnittet för direktörerna ha blivit inkomster som är 86,5 gånger högre än en industriarbetarlön.

Statliga bolagen anpassar sig till privata näringslivets nivåer

Som nummer två i denna inkomstliga kom 2018 gruppen generaldirektörer för myndigheter och vd:ar i statliga bolag med en genomsnittlig inkomst på 19,7 industriarbetarlöner. Inom gruppen är det dock stor skillnad mellan inkomsterna för de verkställande direktörerna på de statliga bolagen och för generaldirektörerna och cheferna på de statliga verken i urvalet. Den genomsnittliga inkomsten för vd:arna på de statliga bolagen motsvarade 2018 28,4 industriarbetarlöner, medan motsvarande siffra för GD/chef på de fyra verk som ingår i urvalet var 6,7 industriarbetarlöner. Sedan bolagiseringen av statliga myndigheter inleddes i början på 1990-talet har lönerna för de högsta cheferna i dessa verksamheter allt mer anpassat sig till det privata näringslivets nivåer.

Höga inkomster i hela eliten

Inkomsterna i näringslivsgruppen och gruppen generaldirektörer för myndigheter och vd:ar i statliga bolag sticker ut i vår undersökning. Men även i resten av makteliten är inkomsterna många gånger högre än industriarbetarlönen.

Den tredje högsta genomsnittsinkomsten bland urvalsgrupperna hade de två grupperna överhetssamhället (representanter från hovet, domstolarna, kyrkan, militären och utrikesförvaltningen), samt ekonomgruppen (chefsekonomerna på tre stora banker och hos fem av arbetsmarknadens parter, samt chefen för Stockholmsbörsen och generaldirektören för Finansinspektionen). Dessa två grupper hade 2018 båda en genomsnittlig inkomst på motsvarande 6,7 industriarbetarlöner. I båda grupperna finns det dock positioner som sticker ut och drar upp genomsnittet. Om vd:n för Stockholmsbörsen – med en inkomst på motsvarande 14 industriarbetarlöner – exkluderas från ekonomgruppen blir den genomsnittliga relativinkomsten i gruppen istället motsvarande 5,9 industriarbetarlöner. Kungen hade 2018 en sammanräknad inkomst på motsvarande 29,4 industriarbetarlöner; exkluderas hans inkomst från gruppen överhetssamhället skulle den genomsnittliga inkomsten i gruppen motsvara 4,4 industriarbetare.

Rankat efter genomsnittsinkomsten i gruppen kommer därefter den urvalsgrupp som består av chefer inom media samt redaktörer och inflytelserika journalister. Denna grupp hade 2018 en genomsnittlig inkomst motsvarande 6,6 industriarbetarlöner.

Sammanräknad inkomst för maktelitens urvalsgrupper 2016–2018

Antal industriarbetarlöner

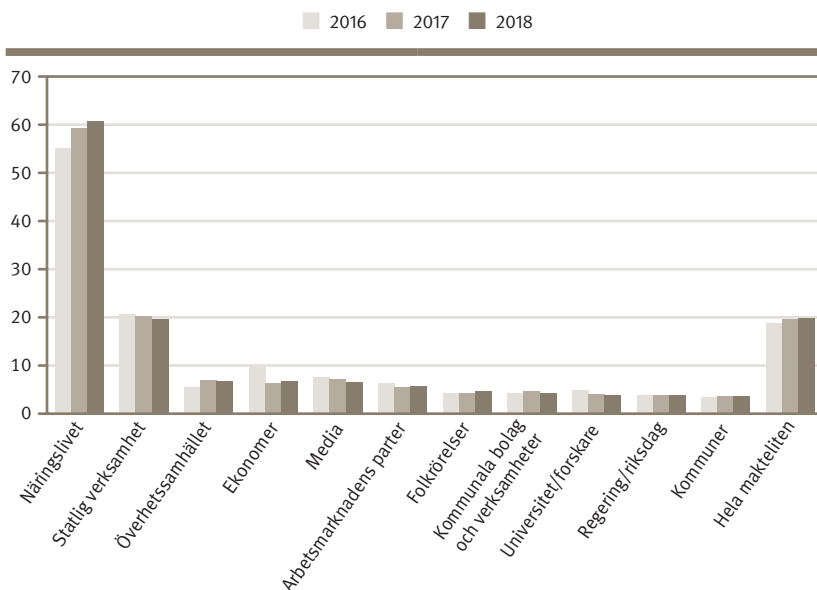

Diagram 1.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Gruppen som består av arbetsmarknadens parter representanter hade en genomsnittlig inkomst som var 5,7 gånger högre än industriarbetarlöner. Här är skillnaderna dock stora mellan arbetsgivar- respektive arbetstagarrepresentanterna, vilket vi studerar närmare i kapitel 3 i den här rapporten.

Den genomsnittliga inkomsten i urvalsgruppen med de högst uppsatta personerna inom folk rörelsesverige motsvarade 2018 4,6 industriarbetarlöner. I urvalsgruppen med chefer för kommunala/landstingskommunala bolag och verksamheter motsvarade den genomsnittliga inkomsten 4,3 industriarbetarlöner.

Lägst genomsnittliga inkomster inom makteliten hade 2018 de tre urvalsgrupperna bestående av representanter för universitets- och forskarvärlden (genomsnittsinkomst motsvarande 3,9 industriarbetarlöner),

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för samtliga urvalsgrupper, 2018

Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
MÄN OCH KVINNOR			
Näringslivet	50	46,8	60,8
Regering/riksdag	22	3,9	3,8
Arbetsmarknadens parter	25	5,7	5,7
Statliga bolag och verk	10	18,9	19,7
Kommuner	20	3,7	3,7
Kommunala bolag och verksamheter	12	4,2	4,3
Överhetssamhället	11	4,1	6,7
Universitet	10	3,9	3,9
Media	16	6,7	6,6
Ekonomer	10	6,1	6,7
Folkrörelseorganisationer	11	4,5	4,6
Alla	197	16	19,9

Tabell 1.1a

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

politiker och höga tjänstemän i regering och riksdag (3,8 industriarbetarlöner) samt gruppen med politiker och höga tjänstemän i de 10 största kommunerna (3,7 industriarbetarlöner).

En jämförelse mellan den ekonomiska, den demokratiska och den byråkratiska eliten

I var och en av de elva urvalsgrupperna ingår det för få personer för att det ska gå att dra några större slutsatser kring inkomstutvecklingen över tid i respektive grupp. Flera av grupperna består bara av sammanlagt tio positioner. För att möjliggöra jämförelser över tid har vi skapat tre större analysgrupper.

Den första gruppen, som vi kallar den *ekonomiska* eliten, består av representanter för näringslivet (50 personer). Detta är samma grupp som urvalsgruppen kallad "näringslivsgruppen".

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för männen inom samtliga urvalsgrupper, 2018 Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
MÄN			
Näringslivet	46	46,8	61,9
Regering/riksdag	12	4,0	3,9
Arbetsmarknadens parter	10	6,0	6,1
Statliga bolag och verk	5	28,1	29,6
Kommuner	11	3,7	3,8
Kommunala bolag och verksamheter	6	4,2	4,1
Överhetssamhället	9	4,2	7,4
Universitet	6	4,4	4,3
Media	9	7,5	7,4
Ekonomer	6	5,8	6,8
Folkrörelseorganisationer	9	4,8	4,7
Alla	129	20,7	26,5

Tabell 1.1b

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Den andra gruppen, den *demokratiska* eliten, består av folk- och förtroendevalda (52 personer).

Övriga (95 personer) ingår i en grupp som vi valt att kalla den *byråkratiska* eliten – det vill säga högt uppsatta tjänstemän med mycket makt i samhället. Här finns de statliga och kommunala cheferna, överhetssamhället, media, universiteten, ekonomerna, cirka hälften av gruppen arbetsmarknadens parter och några (ej folkvalda) positioner från urvalsgruppen regering/riksdag.

Diagram 1.2 visar den genomsnittliga sammanräknade inkomsten. Den ekonomiska eliten hade en genomsnittlig inkomst motsvarande drygt 60,8 industriarbetarlöner 2018. De två övriga grupperna hade betydligt lägre inkomster. Den byråkratiska eliten hade en genomsnittlig sammanräknad inkomst på motsvarande 7,2 industriarbetarlöner och den demokratiska eliten 3,9 industriarbetarlöner.

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för kvinnorna inom samtliga urvalsgrupper, 2018 Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
KVINNOR			
Näringslivet	4	46,8	47,9
Regering/riksdag	10	3,8	3,7
Arbetsmarknadens parter	15	5,5	5,5
Statliga bolag och verk	5	9,7	9,8
Kommuner	9	3,4	3,4
Kommunala bolag och verksamheter	6	4,2	4,6
Överhetssamhället	2	3,4	3,4
Universitet	4	3,2	3,2
Media	7	5,6	5,6
Ekonomer	4	6,6	6,6
Folkrörelseorganisationer	2	3,3	4,1
Alla	68	7,4	7,5

Tabell 1.1c

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

I vad vi kallar den byråkratiska (tjänstemanna-)eliten är det ett antal positioner som utmärker sig genom att de har avsevärt högre sammanräknade inkomster än personerna i resten av gruppen. Mest iögonfallande är inkomsterna för Telia Companys vd (inkomst motsvarande 48,9 industriarbetarlöner) samt Vattenfalls vd (47,5), men även vd:arna på TV4, PostNord och Svenskt Näringslivs samt Kungen hade inkomster på motsvarade över 20 gånger industriarbetarlönen och drar upp genomsnittet i gruppen som helhet. Flera av positionerna med högst inkomster inom gruppen är alltså inom näringslivet men har i vår analys inkluderats i den byråkratiska eliten snarare än den ekonomiska. Anledningen är att det är fråga om positioner (på till exempel statligt ägda bolag) som inkluderats i urvalet på grund av deras samhällsfunktioner ej deras bolagsstorlek. Flera av de statliga bolagen bolagiserades också under undersökningsperioden.

Inkomsterna i maktelitens huvudgrupper 2018

Antal industriarbetarlöner

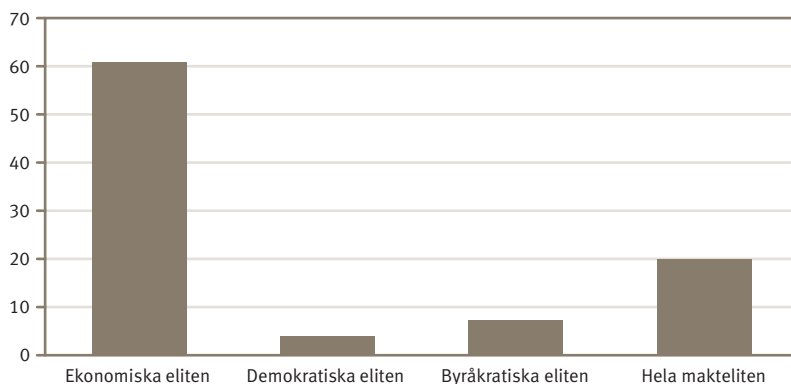

Diagram 1.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

I den grupp vi kallar den demokratiska (folk- och förtroendevalda) eliten motsvarade den genomsnittliga inkomsten 3,9 industriarbetarlöner. I denna grupp utmärker sig framförallt Svenskt Näringslivs ordförande som har en sammanräknad inkomst motsvarande 12,1 industriarbetarlöner.

Utvecklingen över tid

Skillnaden mellan maktelitens genomsnittliga inkomster och industriarbetarlönen har varierat stort under den tidsperiod som vi studerat. Diagram 1.3 visar utvecklingen för de tre grupperna från år 1950 och fram till 2018.

För samtliga positioner i makteliten motsvarade den genomsnittliga sammanräknade inkomsten 11 industriarbetarlöner år 1950. 1980 var samma genomsnitt som lägst – 5 gånger en industriarbetarlön. År 1995 var makteliten åter tillbaka på ungefär samma nivå som för år 1950. År

Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

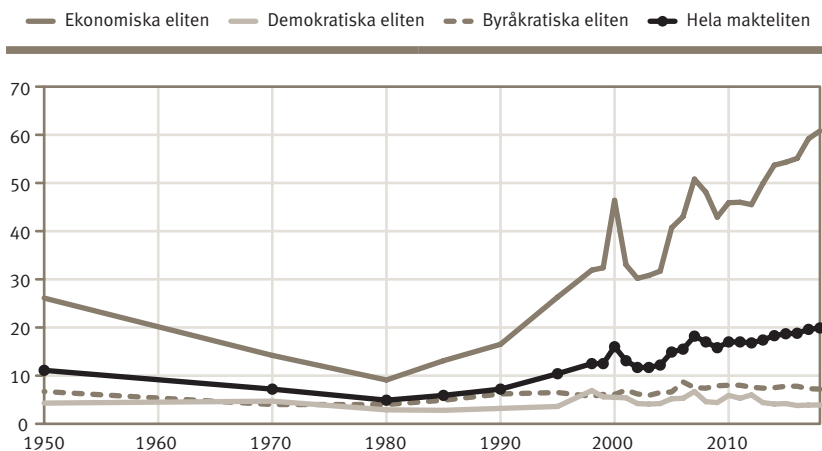

Diagram 1.3

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

2018 hade personerna i makteliten i genomsnitt en sammanräknad inkomst på motsvarande 19,9 industriarbetarlöner.²

Kraftig inkomstökning i den ekonomiska eliten

Den ekonomiska eliten hade år 1950 en inkomst som var 26 gånger högre än en industriarbetares lön. Mellan 1950 och 1980 så minskade dock dessa relativinkomster och skillnaden var som lägst år 1980. Detta år motsvarade den genomsnittliga inkomsten i denna grupp 9 industriarbetarlöner. Under denna period, i början på 1980-talet, var inkomsterskillnaderna som minst i Sverige, mätt även med andra mått. Under 1980-talet började skillnaden mellan den ekonomiska elitens inkomster och industriarbetarlönen öka igen, för att år 1995 vara tillbaka på 1950 års nivå.

Under några år i början av 2000-talet framstod det som att skillna-

² Under perioden 1950–1995 har vi endast data för åren 1950, -70, -80, -85, -90, -95.

Inkomstutvecklingen i demokratiska och byråkratiska eliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

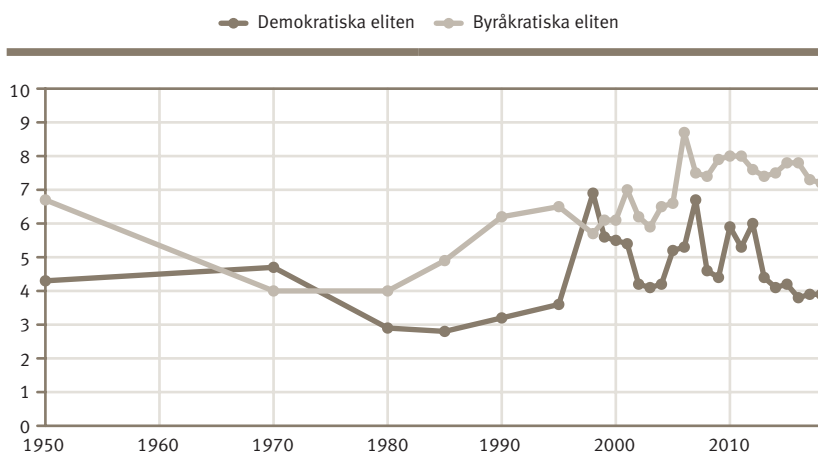

Diagram 1.4

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

derna mellan en vanlig löntagare och den ekonomiska eliten hade kulminerat år 2000. Detta år motsvarade den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten 46 industriarbetarlöner. Denna höga siffra överträffades dock senare av inkomstnoteringarna i näringslivsgruppen för åren 2008 och 2007 med 48 respektive 51 industriarbetarlöner. Efter en tillfällig nedgång efter finanskrisen, har den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten ökat relativt industriarbetarlönen varje år sedan 2012. I årets undersökning är relativinkomsten i gruppen högre än någonsin tidigare under vår mätperiod – de sammanräknade genomsnittliga inkomsterna i den ekonomiska eliten är nu motsvarande drygt 60,8 industriarbetarlöner.

Mindre dramatisk utveckling i resten av makteliten

I diagram 1.4 visas relativinkomstutvecklingen för den demokratiska och den byråkratiska eliten. Den demokratiska eliten hade år 1950 en sammanräknad genomsnittlig inkomst motsvarande drygt 4 industri-

Sammanräknad inkomst inom maktelitens huvudgrupper 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

År	EKONOMISKA ELITEN		DEMOKRATISKA ELITEN		BYRÅKRATISKA ELITEN		HELA MAKTELITEN	
	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner
1950	50	26,1	58	4,3	80	6,7	188	11,1
1970	50	14,2	59	4,7	89	4,0	198	7,2
1980	49	9,1	60	2,9	91	4	200	4,9
1985	50	13,1	60	2,8	90	4,9	200	5,9
1990	50	16,5	60	3,2	92	6,2	202	7,2
1995	49	26,3	61	3,6	92	6,5	202	10,4
1998	50	31,9	56	6,9	95	5,7	201	12,5
1999	50	32,4	56	5,6	91	6,1	197	12,5
2000	50	46,4	53	5,5	98	6,1	200	16,0
2001	50	33,0	53	5,4	98	7,0	200	13,1
2002	50	30,2	52	4,2	97	6,2	199	11,7
2003	50	30,8	52	4,1	97	5,9	199	11,7
2004	50	31,7	52	4,2	97	6,5	199	12,2
2005	50	40,7	52	5,2	96	6,6	198	14,9
2006	50	43,0	52	5,3	96	8,7	198	15,5
2007	50	50,8	52	6,7	96	7,5	198	18,2
2008	50	48,1	50	4,6	97	7,4	197	17,0
2009	50	42,5	50	4,4	97	7,9	197	15,8
2010	50	45,9	50	5,9	97	8,0	197	17,0
2011	50	46,0	50	5,3	97	8,0	197	17,0
2012	50	45,5	50	6,0	97	7,6	197	16,8
2013	50	49,9	51	4,4	96	7,4	197	17,4
2014	50	53,7	51	4,1	96	7,5	197	18,3
2015	50	54,3	51	4,2	96	7,8	197	18,7
2016	50	55,1	51	3,8	96	7,8	197	18,8
2017	50	59,2	52	3,9	95	7,3	197	19,6
2018	50	60,8	52	3,9	95	7,2	197	19,9

Tabell 1.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

arbetarlöner. Från denna nivå skedde en nedgång till som lägst knappt 3 industriarbetarlöner år 1980. Någon gång efter år 1985 började även inkomsterna i denna grupp att öka snabbare än industriarbetarnas och år 1998 var relationen ungefär 7 till 1. Under 2000-talet har den demokratiska elitens relativa inkomster varierat stort utan tydlig långsiktig trend. Som störst var de 2007 då den sammanräknade genomsnittliga inkomsten i gruppen var 6,7 industriarbetarlöner. De senaste årens mätningarna har visat på historiskt sett jämförelsevis låga relativa inkomster i gruppen; den genomsnittliga sammanräknade inkomsten för 2018 motsvarade 3,9 industriarbetarlöner.

Inkomsterna i den byråkratiska eliten motsvarade startåret 1950 nästan 7 industriarbetarlöner. Utvecklingen följer samma mönster som för övriga elitgrupper och skillnaderna var sålunda som minst i början av 1980-talet (motsvarande 4 industriarbetarlöner), för att sedan vända uppåt. Sedan dess har gruppens relativa inkomster rört sig trendmässigt uppåt (dock med variation mellan år). År 2018 motsvarade gruppens genomsnittliga inkomst 7,2 industriarbetarlöner.

2. Hur står det till med jämställdheten?

MAKTELITEN I VÅRT SAMHÄLLE domineras av män. Endast 35 procent eller 68 av 197 maktpositioner i vår undersökning innehades 2018 av kvinnor.

Kvinnor i makteliten – förändring över tid

Även om det fortfarande är en väsentligt större andel män än kvinnor i makteliten så har antalet kvinnor i gruppen ökat förhållandevis stadigt sedan någon gång på 1970-talet. Både 1950 och 1970 fanns endast en kvinna med i urvalet. 1980 var det sex kvinnor som innehade någon av positionerna i makteliten. 1990 hade denna siffra fördubblats.

I näringslivsgruppen/den ekonomiska eliten är kvinnor mest underrepresenterade. År 2018 var de endast fyra stycken (8 procent) och så sent som 2000 fanns inte en enda kvinna med bland de 50 vd:arna i näringslivet. På delad andraplacing från botten, när det kommer till andel kvinnor på toppositioner, var urvalsgrupperna vi kallar överhets-samhället och representanter för folkrörelseorganisationerna. 2 av 11 personer (18 procent) i respektive grupp var 2018 kvinnor. I övriga urvalsgrupper var andelen kvinnor över 40 procent; varav två av urvalsgrupperna – chefer i kommunala eller landstingskommunala bolag och verksamheter, samt generaldirektörer och vd:ar i statliga myndigheter och bolag – hade lika många män och kvinnor. Urvalsgruppen från arbetsmarknadens parter hade fler kvinnor än män (60 procent kvinnor).

Inkomstskillnader mellan män och kvinnor i makteliten

År 2018 var medelinkomsten för kvinnorna i makteliten 29 procent av männens inkomster. Att kvinnornas genomsnittsinkomst var så mycket lägre än männens beror till absolut största del på att antalet kvinnor är mycket litet i den bäst betalda undergruppen – den ekonomiska eliten. Men det är även inom respektive undergrupp mycket få kvinnor som har högre inkomster än genomsnittet för männen.

I den ekonomiska eliten finns endast fyra kvinnor. Dessa har en betydligt högre inkomst än genomsnittet för alla kvinnor. Medelinkomsten

Andel kvinnor i maktelitens tre huvudgrupper 1950–2018

Procent

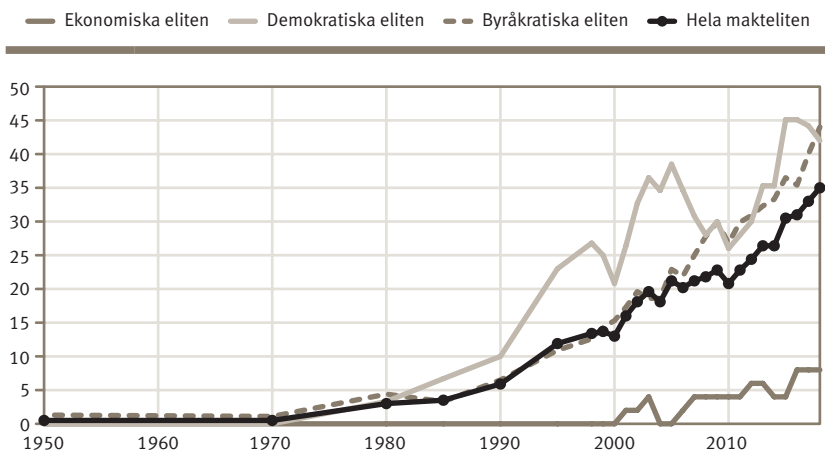

Diagram 2.1 Källa: Egna beräkningar baserade på årsredovisningar och andra offentliga källor.

Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens huvudgrupper, 2018

Antal industriarbetarlöner

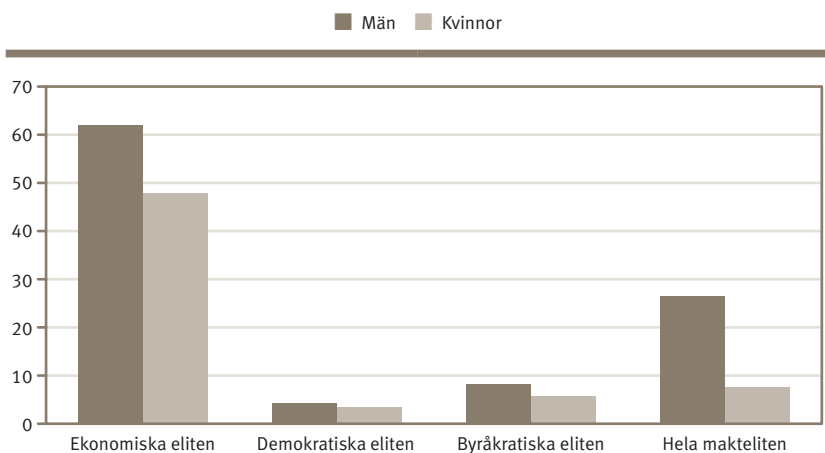

Diagram 2.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens urvalsgrupper, 2018 Antal industriarbetarlöner

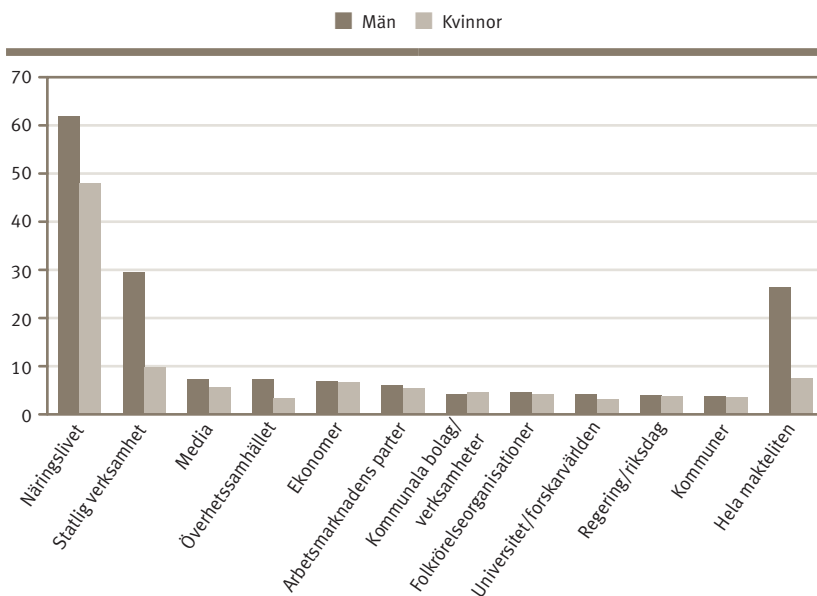

Diagram 2.3

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

för kvinnorna i näringslivsgruppen är dock lägre än för männen i samma grupp, motsvarande 47,9 industriarbetarlöner att jämföra med männens genomsnittliga inkomst som var motsvarande 61,9 industriarbetarlöner. Inom den demokratiska eliten motsvarade medelinkomsten för kvinnorna 3,5 industriarbetarlöner medan den för männen motsvarade 4,3. Även i den byråkratiska eliten var medelinkomsten bland kvinnorna lägre än bland männen. Kvinnorna i gruppen hade 2018 en medelinkomst på motsvarande 5,8 industriarbetarlöner; samma siffra för männen i gruppen var 8,3.

Om inkomsterna i de mindre urvalsgrupperna studeras är det bara en grupp där kvinnorna har en högre genomsnittsinkomst än männen – gruppen chefer i kommunala eller landstingskommunala bolag och verksamheter (diagram 2.3). I denna grupp var männens medelinkomst 2018 motsvarande 4,1 industriarbetarlöner medan kvinnornas motsvarade 4,6 industriarbetarlöner.

Inkomstutvecklingen i makteliten för män och kvinnor 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

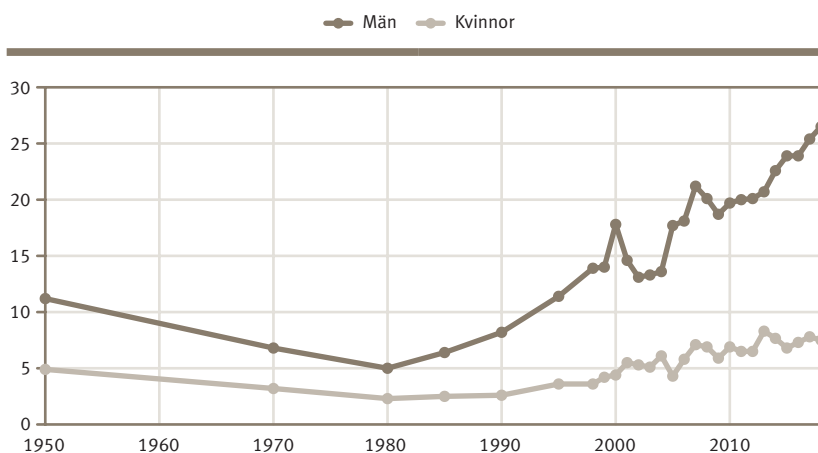

Diagram 2.4

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Sedan 1980 har skillnaderna mellan mäns och kvinnors inkomster i hela makteliten ökat (diagram 2.4). 1980 hade kvinnorna i makteliten i genomsnitt nästan hälften av de männens inkomster (cirka 45 procent). Därefter har skillnaderna ökat med undantag för första delen av 2000-talet (då den starkt mansdominerade ekonomiska eliten hade lägre relativa inkomster under några år).

Perioden före 1990 innehöll makteliten dock mycket få kvinnor. 1980 innehades endast 6 av 200 positioner i makteliten av kvinnor. Utvecklingen mot ökade inkomstskillnader mellan män och kvinnor i hela makteliten beror till stor del på att även om andelen kvinnor ökat stort sedan dess, har andelen främst ökat i de undergrupper inom makteliten där inkomsterna är jämförelsevis låga. Andelen kvinnor i undergruppen den ekonomiska eliten är fortfarande mycket låg samtidigt som ersättningarna till denna grupp, bestående av vd:ar på 50 av Sveriges största företag, ökat enormt under de senaste decennierna.

Antal kvinnor respektive män i den ekonomiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
EKONOMISKA ELITEN				
1950	0	0,0	50	26,1
1970	0	0,0	50	14,2
1980	0	0,0	49	9,1
1985	0	0,0	50	13,1
1990	0	0,0	50	16,5
1995	0	0,0	49	26,3
1998	0	0,0	50	31,9
1999	0	0,0	50	32,4
2000	0	0,0	50	46,4
2001	1	29,5	49	33,0
2002	1	26,7	49	30,3
2003	2	14,8	48	31,5
2004	0	0,0	50	31,7
2005	0	0,0	50	40,7
2006	1	50,6	49	42,7
2007	2	62,1	48	50,3
2008	2	58,9	48	47,7
2009	2	30,1	48	43,0
2010	2	46,1	48	45,9
2011	2	40,2	48	46,3
2012	3	34,2	47	46,2
2013	3	65,2	47	48,9
2014	2	66,0	48	53,2
2015	2	59,6	48	54,0
2016	4	40,7	46	56,4
2017	4	50,2	46	60,0
2018	4	47,9	46	61,9

Tabell 2.1a

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Antal kvinnor respektive män i den demokratiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
DEMOKRATISKA ELITEN				
1950	0	0,0	58	4,3
1970	0	0,0	59	4,7
1980	2	2,2	58	2,9
1985	4	2,1	56	2,9
1990	6	2,5	54	3,3
1995	14	3,2	47	3,8
1998	15	3,4	41	4,2
1999	14	3,5	42	6,3
2000	11	3,5	42	6,1
2001	14	3,5	39	6,1
2002	17	3,4	35	4,5
2003	19	3,4	33	4,6
2004	18	3,6	34	4,5
2005	20	3,5	32	6,3
2006	18	3,6	34	6,2
2007	16	4,0	36	7,9
2008	14	4,0	36	4,7
2009	15	3,9	35	4,7
2010	13	4,5	37	4,8
2011	14	3,6	36	5,9
2012	15	3,5	35	7,0
2013	18	3,3	33	5,0
2014	18	3,4	33	4,5
2015	23	3,9	28	4,5
2016	23	3,2	28	4,3
2017	23	3,5	29	4,2
2018	22	3,5	30	4,3

Tabell 2.1b

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Antal kvinnor respektive män i den byråkratiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
BYRÅKRATISKA ELITEN				
1950	1	4,9	79	6,8
1970	1	3,2	88	4,0
1980	4	2,4	87	4,0
1985	3	3,1	87	4,9
1990	6	2,7	86	6,5
1995	10	4,2	82	6,8
1998	12	3,6	83	8,0
1999	13	4,9	78	6,3
2000	15	5,0	83	4,3
2001	17	5,7	80	7,3
2002	19	5,7	79	6,3
2003	18	5,8	79	6,0
2004	18	8,6	79	6,0
2005	22	5,0	74	7,1
2006	21	4,8	75	9,8
2007	24	4,5	72	8,4
2008	27	4,4	70	8,6
2009	29	5,2	68	9,1
2010	26	5,0	71	9,0
2011	29	5,6	68	9,0
2012	30	5,2	67	8,7
2013	31	5,7	65	8,2
2014	32	6,4	64	8,0
2015	35	5,6	61	9,1
2016	34	6,0	62	8,7
2017	38	5,9	57	8,3
2018	42	5,8	53	8,3

Tabell 2.1c

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Antal kvinnor respektive män i hela makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
HELA MAKTELITEN				
1950	1	4,9	187	11,2
1970	1	3,2	197	6,8
1980	6	2,3	194	5,0
1985	7	2,5	193	6,4
1990	12	2,6	190	8,2
1995	24	3,6	178	11,4
1998	27	3,6	174	13,9
1999	27	4,2	170	14,0
2000	26	4,4	174	17,8
2001	32	5,5	167	14,6
2002	36	5,3	163	13,1
2003	39	5,1	160	13,3
2004	36	6,1	163	13,6
2005	42	4,3	156	17,7
2006	40	5,8	158	18,1
2007	42	7,1	156	21,2
2008	43	6,9	154	20,1
2009	45	5,9	152	18,7
2010	41	6,9	156	19,7
2011	45	6,5	152	20,0
2012	48	6,5	149	20,1
2013	52	8,3	145	20,7
2014	52	7,7	145	22,6
2015	60	6,8	137	23,9
2016	61	7,3	136	23,9
2017	65	7,8	132	25,4
2018	68	7,5	129	26,5

Tabell 2.1d

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

3. Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter

VI HAR ÄVEN i denna rapport gjort en särskild granskning av de positioner som innehas av arbetsmarknadens parter. I detta kapitel redovisas hur inkomsterna utvecklats för den elit som utgörs av arbetsmarknadens parter, jämfört med hela makteliten.

De fackliga representanternas inkomster

Arbetstagsidan i maktelitenundersökningen inkluderar 15 positioner. Bland annat ordföranden för de tre centralorganisationerna samt för sju stora fackförbund. Medelinkomsten för denna grupp av arbetstagarrepresentanter i vår maktelitenundersökning var 2018 motsvarande 3,5 industriarbetarlöner.

Från LO ingår ordförande, avtalssekreterare samt kanslichef i vårt urval för maktelitenundersökningen. Från LO-förbunden ingår 2018 ordförande samt ekonomichef för Kommunal och IF Metall, samt ordföranden för Handels. Medelinkomsten för denna grupp om åtta personer var 2018 motsvarande 3,2 industriarbetarlöner.³

I diagram 3.1 och i tabell 3.1 visas hur de fackliga företrädarnas inkomster utvecklats i relation till industriarbetarlönen. Här finns det inget tydligt mönster över tiden. Störst var skillnaden år 1998 till 2000 och 2004 då inkomsterna i gruppen motsvarade drygt fyra industriarbetarlöner. De fackliga företrädarnas inkomster har under hela undersökningsperioden legat på mellan motsvarande 3,1 och 4,3 industriarbetarlöner.

Arbetsgivarrepresentanternas inkomster

I tabell 3.1 och diagram 3.1 redovisas även inkomstutvecklingen för representanterna för arbetsgivarsidan i maktelitenundersökningen. Gruppen består av tio positioner, inklusive vd:arna för Svenskt Näringsliv, Teknikföretagen, Svensk Handel, Sveriges Byggindustrier samt Sveriges

3 Medelinkomsten för förbundsordförandena för alla 14 LO-förbund (inklusive de 11 förbund vars ordförande inte ingår i vårt urval till makteliten) var 2017 motsvarande 2,8 industriarbetarlöner. Inkomsterna för samtliga förbundsordförande i LO finns i tabellbilagan.

Inkomsterna för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

	Hela makteliten	Arbetstagersidan	Arbetsgivarsidan
1950	11,1	3,5	10,9
1970	7,2	4,2	6,9
1980	4,9	3,1	6,2
1985	5,9	3,1	6,8
1990	7,2	3,4	6,9
1995	10,4	3,7	8,4
1998	12,5	4,2	20,4
1999	12,5	4,2	14,1
2000	16,0	4,3	12,6
2001	13,1	3,8	12,4
2002	11,7	3,8	12,1
2003	11,7	3,9	7,6
2004	12,2	4,1	8,4
2005	14,9	3,9	14,7
2006	15,5	3,8	32,4
2007	18,2	3,9	16,5
2008	17	3,7	10,0
2009	15,8	3,6	11,2
2010	17,0	4,0	16,0
2011	17,0	3,5	14,0
2012	16,8	3,8	14,2
2013	17,4	3,7	9,9
2014	18,3	3,5	11,8
2015	18,7	3,6	9,7
2016	18,8	3,6	10,3
2017	19,6	3,5	8,7
2018	19,9	3,5	9,1

Tabell 3.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Kommuner och Regioner (som under undersökningsåret fortfarande hette Sveriges Kommuner och Landsting).

Arbetsgivarrepresentanterna har under hela den studerade perioden haft väsentligt högre inkomster än arbetstagarrepresentanter. Inkomsterna för denna grupp har dock varit mycket volatilt och har pend-

Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

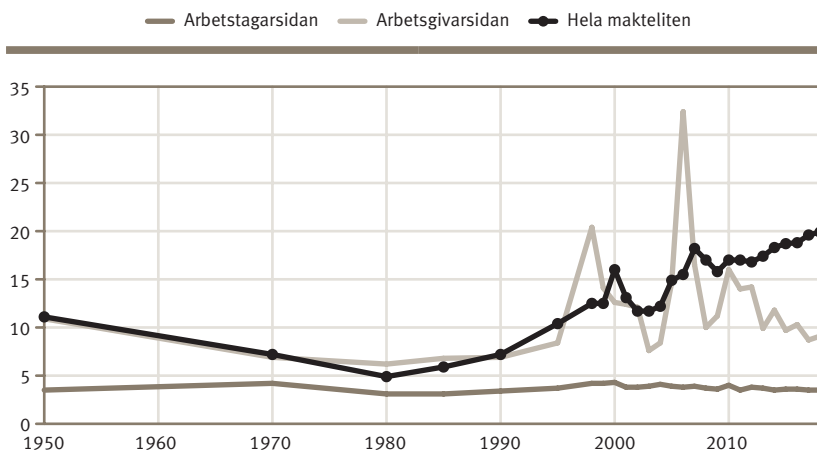

Diagram 3.1

Källa Skatteverket samt egna beräkningar.

lat mellan motsvarande 6,2 och 32,4 gånger en industriarbetares lön. År 2018 hade arbetsgivarrepresentanterna i undersökningen en medelinkomst på motsvarande 9,1 industriarbetarlöner.

LO-ordföranden och Svenskt Näringslivs vd

Diagram 3.2 visar inkomstutvecklingen 1950–2018 för LOs ordförande samt Svenskt Näringslivs vd uttryckt i antal industriarbetarlöner.

1950 hade LOs ordförande en inkomst motsvarande cirka 6 industriarbetarlöner. Från och med 1985 har LOs ordförande haft inkomster som legat runt 4 industriarbetarlöner. Att inkomsten för denna position var högre i början av vår undersökningsperiod beror framför allt på att LOs ordförande under många år också var riksdagsledamot och då även uppbar arvode för detta. Lägst var den sammanräknade inkomsten för LOs ordförande år 2011 då den motsvarade 3,1 industriarbetarlöner. LOs nuvarande ordförande har från det att han tillträdde sommaren 2012 en lön som ska motsvara maximalt 3,5 industriarbetarlöner och han får inte personligen behålla arvoden från de styrelser han sitter i. LOs

Inkomstutvecklingen för LOs ordförande och Svenskt Näringslivs vd, 1950–2018 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

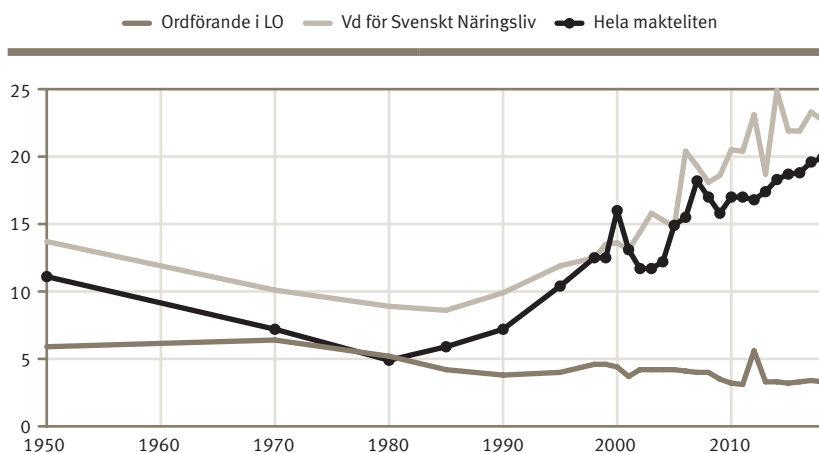

Diagram 3.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

ordförande hade 2018 en sammanräknad inkomst på motsvarande 3,3 industriarbetarlöner.

Vd för Svenskt Näringsliv är den position på arbetsgivarsidan som mest påminner om den position som LOs ordförande har på arbetstagsidan. Svenskt Näringslivs vd hade 2018 en inkomst på motsvarande 22,7 industriarbetarlöner (närmare 7 gånger så hög som LOs ordförande). 1985 hade denna position den lägsta relativa inkomsten under undersökningsperioden, motsvarande 8,6 industriarbetarlöner. Sedan dess har den relativa inkomsten för Svenskt Näringslivs vd trendmässigt ökat stort.

4. Andra jämförelseinkomster

SKÄLET TILL ATT vi valt att använda just industriarbetarlönen som jämförelseinkomst i denna undersökning är att denna lön finns redovisad i den offentliga lönestatistiken under hela undersökningsperioden. Valet av industriarbetarlönen som referensinkomst möjliggör alltså en lång historisk serie.

Numera finns dock lön- och inkomststatistik tillgänglig även för andra grupper. Om vi till exempel jämför maktelitens inkomster med den genomsnittliga lönen i den bredare gruppen ”arbetare inom privat sektor” så hade makteliten 2018 en genomsnittlig inkomst på motsvarande 21,3 arbetarlöner. Den ekonomiska eliten har en genomsnittlig inkomst på motsvarande 65 arbetarlöner.⁴

Jämförelse med lönen i andra yrkesgrupper

Det går såklart också att jämföra maktelitens inkomster med den genomsnittliga lönen för andra specifika yrken. I tabell 4.1 ställs maktelitens inkomster i relation till den genomsnittliga lönen för några andra yrken inom LO-kollektivet. Industriarbetare är en jämförelsevis välbetald grupp inom arbetarkollektivet. Inkomsterna i makteliten blir därmed än mer uppseendeväckande när de jämförs med många andra genomsnittliga löner i arbetaryrken. Den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten motsvarade 2018 exempelvis 80,9 gånger den genomsnittliga lönen för en personlig assistent.

Jämförelse utifrån klass och kön – arbetarkvinnor och tjänstemannamän

Det finns i Sverige stora löneskillnader utifrån klass och kön. Löneskillnaderna kan liknas vid en trappa där gruppen arbetarkvinnor har den lägsta genomsnittliga lönen följt, i tur och ordning, av arbetarmän, tjänstemannakvinnor och tjänstemannamän.

⁴ Från Statistiska centralbyråns konjunkturlönestatistik (samma källa som används vid jämförelsen med industriarbetarlönen i resten av rapporten). Avser timlönen för alla arbetare i privat sektor, exklusive övertidsersättning, uppräknad till heltid.

Maktelitens inkomster jämfört med den genomsnittliga lönen i några olika yrken, 2018 Antal arbetarlöner

	Ekonomiska eliten	Hela makteliten
Elektriker	60,6	19,9
Ställningsbyggare	60,8	19,9
Ljus-, ljud och scentekniker	63,4	20,8
Slaktare och styckare	67,0	22,0
Maskinoperatör i pappersvaruindustrin	69,0	22,7
Lackerare och industrimålare	69,7	22,8
Tågvärd	69,7	22,8
Fastighetsskötare	69,9	22,9
Operatör på sågverk	69,9	22,9
Taxiförare	71,0	23,3
Frisör	76,0	25,0
Hotellreceptionist	77,6	25,4
Personlig assistent	80,9	26,5

Tabell 4.1 Källa: SCBs Strukturlönestatistik, Skatteverket samt egna beräkningar.

Notera: Genomsnittlig lön i yrket avser genomsnittlig grundlön 2018, uppräknad till heltidslön.

Maktelitens inkomster jämfört med den genomsnittliga lönen utifrån klass och kön, 2018 Antal anställda

	Ekonomiska eliten	Hela makteliten
Kvinnor i arbetaryrken	76,1	24,9
Män i arbetaryrken	67,0	21,9
Kvinnor i tjänstemannayrken	51,4	16,9
Män i tjänstemannayrken	42,5	13,9

Tabell 4.2 Källa: LOs Lönerapport, 2019; Skatteverket samt egna beräkningar.

Notera: Genomsnittlig lön från SCBs lönestrukturstatistik och avser genomsnittlig lön exklusive rörliga lönetillägg för exempelvis arbete på obekvämtid och skiftarbete. Heltidslön är timlön uppräknad till heltid.

I tabell 4.2 används den genomsnittliga lönen för dessa fyra grupper som jämförelseinkomst för maktelitens inkomster. Den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten motsvarar 42,5 gånger genomsnittslönen för en tjänstemannaman, men 76,1 gånger genomsnittslönen för en arbetarkvinna.

Faktisk månadslön – arbetstidens betydelse

Alla jämförelseinkomster ovan avser heltidslöner. I realiteten är det såklart långt ifrån alla som arbetar heltid. Speciellt vanligt förekommande är deltidarbete bland kvinnor inom arbetaryrken. Nästan hälften – 48 procent – av arbetarkvinnorna arbetar deltid. Vanligaste orsaken till detta är att det inte gått att få en heltidstjänst. Andra vanliga skäl är till exempel att arbetet är för fysiskt eller psykiskt krävande för att arbeta heltid eller på grund av vård av barn.⁵

En jämförelse mellan elitens ekonomiska situation och den genomsnittliga *heltidslönen* för olika grupper eller yrken kan av denna anledning vara missvisande om man är ute efter att på ett rättvisande sätt spegla de olika gruppernas faktiska ekonomiska situation.

I LOs Jämställdhetsbarometer beräknas årligen ett inkomstmått som beaktar både löneskillnader och anställnings- och arbetsvillkorens betydelse för män och kvinnor i arbetar- respektive tjänstemannayrken. Lönemåttet som beräknas i rapporten kallas "faktisk månadslön" och bygger på både genomsnittslön och genomsnittsarbetstid för olika grupper. Om vi sätter elitens inkomster i relation till detta mått så motsvarade den genomsnittliga inkomsten i makteliten 29,7 gånger den faktiska månadslönen för en arbetarkvinna. Den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten motsvarade 90,7 gånger den faktiska månadslönen för en arbetarkvinna. Motsvarande siffror för en tjänstemannaman var 14,8 respektive 45,1 gånger den faktiska månadslönen.⁶

⁵ LOs jämställdhetsbarometer, 2019.

⁶ I LOs Jämställdhetsbarometer används SCBs lönestrukturst Statistik. Det framräknade måttet inkluderar rörliga lönetillägg för exempelvis arbete på obekvämtid och skiftarbete, vilket inte är fallet för övrig lönestatistik i denna rapport. Då Jämställdhetsbarometern för 2018 års inkomster inte är publicerad än avser den "faktiska månadslönen" 2017. Maktelitens inkomster avser dock, som i resten av rapporten, 2018.

5. Vad betalar makteliten i skatt?

I ÅRETS UPPLAGA av Makteliten har vi, förutom gruppens inkomstuppgifter, även samlat in deras skatteuppgifter från Skatteverket. I detta kapitel redovisas vad makteliten betalar i kommunal respektive statlig inkomstskatt, skatt på kapitalinkomster samt slutlig total skatt.

Kommunalskatt

Kommunalskattesatsen varierar stort mellan Sveriges kommuner. Lägst var den 2018 i Vellinge kommun där den var 29,19 procent, högst var den samma år i Dorotea där den låg på 35,15 procent.

Över 70 procent av personerna i makteliten bodde 2018 i kommuner med en skattesats under genomsnittet för riket (32,12 procent). Vanligast var det att personerna i Makteliten bodde i Stockholm där den kommunala skattesatsen 2018 var 29,98 procent. I genomsnitt betalade personerna i makteliten 30,7 procent av sin inkomst av tjänst i kommunalskatt 2018.

Att makteliten generellt bor i kommuner med jämförelsevis låg kommunalskatt innebär att personerna i gruppen ofta betalar väsentligt lägre skatt än vad de skulle ha gjort om de bodde i en kommun med genomsnittlig skattesats.

För en person med en inkomst av tjänst som genomsnittet i makteliten, som också har en genomsnittlig kommunalskattesats för gruppen, innebär det 6 709 kronor mindre i skatt i månaden under 2018, jämfört med om hen skulle ha bott i en kommun med en skattesats som riksgenomsnittet. Om samma person var bosatt i Stockholm (den vanligaste hemkommunen i makteliten) innebär det 10 780 kronor mindre i skatt i månaden jämfört med om hen skulle ha bott i en riksgenomsnittskommun.

Statlig inkomstskatt

2018 gick gränsen för när man började betala statlig inkomstskatt vid 39 060 kronor i månaden. På inkomster över denna summa betalades 20

Skattesatser i maktelitens hemkommuner, 2018

	Antal i makt- eliten boende i kommunen	Kommunal- skattesats 2018
BOENDE I KOMMUNER MED EN SKATTESATS UNDER RIKSGENOMSNI TTET (32,12%)		
Stockholm	77	29,98
Danderyd	9	29,43
Västerås	5	31,24
Helsingborg	5	30,90
Lund	4	31,93
Lidingö	4	30,57
Malmö	3	31,93
Övriga kommuner med skattesats under medel för riket	27	
Totalt	134	
BOENDE I KOMMUNER MED EN SKATTESATS ÖVER RIKSGENOMSNI TTET (32,12%)		
Göteborg	9	32,60
Nacka	8	32,60
Uppsala	4	32,85
Norrköping	4	32,45
Örebro	3	32,90
Södertälje	3	32,23
Övriga kommuner med skattesats över medel för riket	21	
Totalt	52	
ÖVRIGA		
Skrivna utomlands eller skyddad adress	11	

Tabell 5.1

Källa: Skatteverket samt SCB offentlig ekonomi.

procent i statlig inkomstskatt. Gränsen för den så kallade värnskatten gick vid en inkomst på 56 310 kronor i månaden och innebar ytterligare 5 procents skatt på inkomster över denna gräns.

År 2018 hade alla personerna i makteliten utom Kungen (vars inkomster primärt är kapitalinkomster) en inkomst av tjänst som innebar att de betalade statlig inkomstskatt. Alla utom Kungen hade också en årsinkomst från tjänst som på månadsbasis placerade dem över brytpunkten för värnskatt. Personerna i makteliten betalade i genomsnitt 18,3 procent av sin totala inkomst av tjänst i statlig inkomstskatt 2018.

Värns kattens avskaffande

Den 1 januari 2020 avskaffades värns katten. Detta kommer att innebära väsentligt lägre skatt för personerna i makteliten. För en person med en inkomst som genomsnittet i makteliten 2018 skulle det, om värns katten hade slopats redan det året, inneburi en minskning av skatten med 22 427 kronor i månaden. För en person med en inkomst som genomsnittet i den ekonomiska eliten skulle motsvarande siffra vara 70 321 kronor i månaden.

Skatt på kapitalinkomster

De flesta människor i Sverige har inga eller mycket små kapitalinkomster. Beskattningen av denna typ av inkomst har därmed liten betydelse för deras ekonomiska situation. I makteliten – och framförallt i den ekonomiska eliten – har dock många stora kapitalinkomster. Beskattningen av dessa är därmed av intresse för att få en bild av elitens ekonomiska situation.

Underskott av kapital

Cirka hälften av personerna i makteliten (53 procent) deklarerade 2018 ett underskott av kapital. Det genomsnittliga underskottet för den delen av makteliten som deklarerade ett sådant var 32 478 kronor. Detta innebär att personen exempelvis hade räntekostnader för bostadslån eller hade gjort en förlust vid försäljning av aktier som storleksmässigt överskred eventuella kapitalinkomster från exempelvis ränta, utdelningar eller vinst vid försäljning av tillgångar. Kapitalförluster får dras av från alla slags intäkter av kapital. Det innebär att majoriteten av personerna i makteliten inte betalade någon kapitalinkomstskatt, antingen eftersom de inte hade några kapitalinkomster eller (vilket sannolikt var det vanligaste) eftersom kapitalinkomster drogs av mot underskott i form av exempelvis räntekostnader.

Underskott av kapital, vilket alltså cirka hälften av makteliten har, ger också rätt till skattereduktion med 30 procent, som räknas av från den kommunala och statliga inkomstskatten samt från eventuell fastighetsskatt och fastighetsavgift.⁷

⁷ Om underskottet är större än 100 000 kronor, blir skattereduktionen över denna gräns 21 procent, endast fem personer i makteliten hade dock 2018 ett underskott som var större 100 000 kronor.

Kapitalinkomstbeskattningen och dess många undantag

Kapitalinkomster beskattas generellt med en skatt på 30 procent. Men det finns många undantag på kapitalinkomstbeskattningsområdet som ger lägre skatt än så. Det gäller bland annat skattesatsen på utdelning och kapitalvinst för onoterade aktier (25 procent) respektive utdelning och kapitalvinst för kvalificerade aktier i fåmansbolag (20 procent). Även schablonbeskattningen på exempelvis de så kallade investeringssparkontona (ISK) innebär ofta en mycket lägre effektiv skattesats.⁸

Förutom detta beskattas kapitalinkomster i form av arv eller gåvor inte alls. Dessa behöver därför inte heller deklarerars. Sverige har inte heller längre någon förmögenhetsskatt. Detta innebär att vi genom Skatteverket inte har någon information om maktelitens arvs- eller gåvoinkomster eller deras förmögenheter. Fastighetsavgiften (eller fastighets-skatten för vissa fastighetstyper) kan ses som en kapitalinkomstskatt eftersom det är en skatt på avkastningen av kapital som är investerat i just fastigheter. Den kommunala fastighetsavgiften är 0,75 procent av taxeringsvärdet för en fastighet upp till ett tak som 2018 motsvarar 7 812 kronor. Det innebär att fastigheter med ett taxeringsvärde på drygt en miljon kronor slår i taket.

Beskattning av maktelitens överskott av kapital

2018 hade 47 procent av personerna i makteliten överskott av kapital. I den ekonomiska eliten var överskott av kapital klart vanligare förekommande än i resten av makteliten. 85 procent av personerna i den ekonomiska eliten deklarerade ett överskott av kapital 2018.

Bland personerna med ett överskott av kapital var det genomsnittliga överskottet i den kombinerade gruppen demokratiska och byråkrattiska eliten 418 687 kronor. I gruppen den ekonomiska eliten var det genomsnittliga överskottet av kapital, bland dem som hade ett sådant, 18 220 959 kronor. Detta genomsnitt drogs dock kraftigt upp av två personer i gruppen med ett överskott av kapital på dryga 130 miljoner kronor respektive dryga 480 miljoner kronor. Om dessa två personer exkluderas var genomsnittet för samma grupp istället 3 490 499 kronor.

I genomsnitt var maktelitens kapitalinkomstskatt på deras överskott

⁸ Se exempelvis Budgetpropositionen för 2018 (s. 334) samt Ekonomistyrningsverket (2016).

av kapital 27,52 procent. I den ekonomiska eliten var den genomsnittliga skatten på deras överskott av kapital 25,84 procent.

De allra flesta personerna i makteliten (84 procent) betalade 2018 fastighetsavgift eller fastighetsskatt för någon form av fastighet, så som ett småhus eller en kommersiell fastighet. Den genomsnittliga fastighetsavgiften/skatten för de som betalade en sådan var 7 340 kronor.

Maktelitens totala skatt

Den totala skatt en person betalar ett enskilt år fastställs av Skatteverket och kallas slutlig skatt. Underlaget för personers slutliga skatt inkluderar både inkomst av tjänst och kapital, dessutom ingår även exempelvis eventuell fastighetsavgift i summan. Om den slutliga skatten ställs i relation till inkomsterna (från tjänst och kapital) för personerna i makteliten betalade de i genomsnitt 47,95 procent av sina inkomster i skatt 2018.

För personerna i makteliten vars inkomster domineras av kapitalinkomster blir den totala skattesatsen jämförelsevis mycket låg. Som andel av sina inkomster betalade till exempel Kungen lägst total slutlig skatt i makteliten: 29,38 procent. Fredrik Lundberg (vd för LE Lundbergföretagen) var den person i makteliten som hade den högsta samlade inkomsten av tjänst och kapital, men också den som betalade den näst lägsta andelen av sin inkomst i skatt, 29,49 procent. Karl-Johan Persson (vd för HM) hade den näst högsta samlade inkomsten i makteliten och betalade 32,92 procent av sin inkomst i skatt.⁹

9 I urvalet till makteliten har vi valt att endast inkludera den "anställda eliten". De som ingår i undersökningen är alltså anställda i en position som ger dem makt (men också ofta en mycket hög lön). Några av dessa personer, däribland Fredrik Lundberg och Karl-Johan Persson råkar också, förutom att vara vd:ar på storbolag (anställda), vara mycket stora kapitalägare. Stora kapitalägare kan säkert sägas ingå i samhällets yttersta maktelit oavsett om de samtidigt är anställda som exempelvis vd eller ej. Som stor kapitalägare har du både direkt och indirekt stor makt över samhällsutvecklingen. I vår undersökning ingår dock alltså inte denna krets personer som en egen urvalsgrupp. Hade så varit fallet hade denna grupps totala skatt, vilket exemplen Lundberg och Persson visar, förmodligen varit jämförelsevis mycket låg.

6. Ökande inkomstskillnader i Sverige

INKOMSTSKILLNADERNA I SVERIGE har ökat kontinuerligt under de senaste decennierna. Olika metoder för att studera inkomstspridningens utveckling ger självfallet olika perspektiv på denna utveckling – men alla pekar entydigt mot ökade inkomstskillnader i befolkningen.

Olika metoder för att studera inkomstskillnader på har olika styrkor och kan därför med fördel ses som komplement – tillsammans kan de hjälpa oss att få en bättre bild av inkomstjämligheten i ett samhälle. I detta kapitel diskuteras därför ett par andra vanliga mätmetoder och hur utvecklingen av inkomstjämligheten i Sverige sett ut under de senaste decennierna, mätt med dessa.

Maktelitenmetoden har många fördelar: till exempel möjliggör metoden att studera utvecklingen över en förhållandevis lång tid. Undersökningen ger också en tydlig, lättolkad och intuitiv bild av inkomstskillnaderna i Sverige. Metodens huvudsakliga styrka är kanske dock att utgångspunkten i undersökningen är just makt. Makt, och den ojämlika tillgången till makt som kommer med ekonomisk ojämlikhet, är en av orsakerna till att många oroar sig för och studerar fördelningsfrågor. Genom att vända på steken och utgå från makt snarare än inkomst i vårt urval studerar vi denna aspekt mer direkt än vad som görs med andra metoder.

Eliten drar ifrån även mätt med andra metoder

En vanlig metod för att studera inkomstjämlighet är att följa utvecklingen av toppinkomstandelar, till exempel andelen av de totala inkomsterna i samhället som tillfaller de 10, 5, 1 eller 0,1 procent med högst inkomster.

Att studera toppinkomstandelar har många fördelar: det är till exempel ett förhållandevis lättförståeligt mått och det finns ofta bra historisk statistik vilket gör att det går att ta fram mycket långa tidsserier för många länder. En nackdel med metoden som generellt mått på inkomstspridningen i befolkningen (vilket även gäller maktelitenmeto-

Inkomstjämligheten mätt som topp en procents inkomstandel samt maktelitens inkomster i antal industriarbetarlöner, 1950–2018

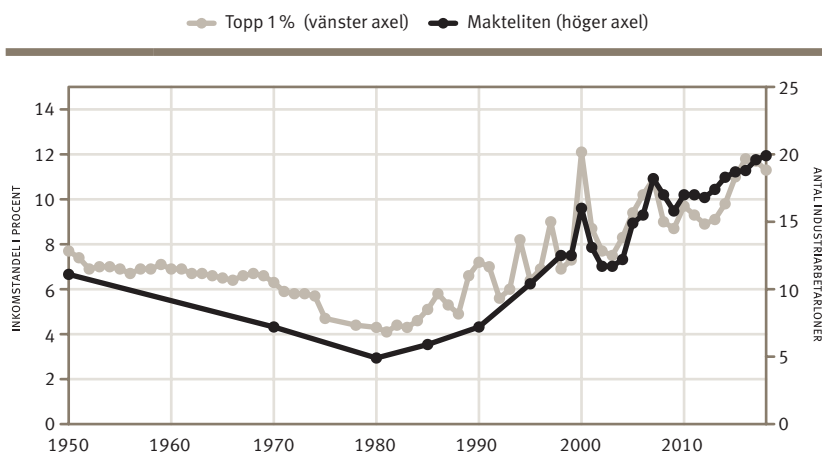

Diagram 6.1

Källa för toppinkomstandelar: 1950–1974 The World Income Database (avser pre-tax income), 1975–2017 SCB "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter" (avser faktorinkomst).
Källa för makteliten: Skatteverket och egna beräkningar.

den) är att måttet inte nödvändigtvis fångar förändringar i alla delar av fördelningen – inkomstskillnaderna i botten av fördelningen kan till exempel öka eller minska utan att detta fångas av måttet.

Detta mått liknar på vissa sätt maktelitenmålet i att fokus är inkomstutvecklingen för en elit i samhället. En väsentlig skillnad mellan vår metod i denna rapportserie och toppinkomstandelar är att utgångspunkten i det första fallet är att studera inkomstutvecklingen för de med *mest makt* i samhället, medan det i det senare fallet är att studera inkomstutvecklingen för de med högst inkomster i samhället.

I diagram 6.1 ser vi utvecklingen av inkomstandelen som tillfallit den en procent med högst inkomster i Sverige (vänster axel) samt inkomstutvecklingen i makteliten (höger axel) från och med 1950. Pro-

centen med högst inkomster i Sverige minskade sin inkomstandel av de totala inkomsterna under perioden fram till cirka 1980. Därefter har gruppens inkomstandel ökat stort och överskrider nu 1950-talets nivå. Detta är ett mönster som känns igen från undersökningen av maktelitens inkomster. 2018 tillföll 11,3 procent av de totala faktorinkomsterna den översta procenten.

Ojämligheten ökar också generellt i inkomstfördelningen

Det vanligast förekommande spridningsmättet för att studera inkomstskillnaderna i en befolkning är den så kallade Gini-koefficienten. Varje persons inkomst jämförs i måttet med inkomsten från alla andra personer individuellt. Därefter summeras alla dessa inkomstskillnader och delas med antalet personer i observationen och med den genomsnittliga inkomsten i gruppen. Utfallet av måttet är sådant att koefficienten alltid kommer vara mellan 0 och 1, där 0 betyder att alla individer har samma inkomst och att ingen ojämlikhet existerar, medan 1 innebär att *en* person har hela ett lands inkomst. I praktiken observeras naturligtvis aldrig något av dessa extremfall.

Ett av måttets främsta fördelar är just att det beaktar alla individer i inkomstfördelningen, vilket varken görs i maktelitenundersökningen eller när toppinkomstandelar studeras. Måttet har dock också en del nackdelar. Gini-koefficienten är ett summerande mått på inkomstjämligheten i ett samhälle vilket innebär att det kan dölja olika utveckling i olika delar av fördelningen. Måttet är inte heller speciellt intuitivt och det kräver mycket god statistik över hela befolkningens inkomster vilket gör att det inte finns tillgängligt för speciellt långa tidsperioder i många länder.¹⁰

Gini-koefficientens utveckling för Sverige kan studeras med hjälp av data från SCB från och med mitten av 1970-talet. I diagram 6.2 visas utvecklingen av Gini-koefficienten för disponibla inkomster respektive faktorinkomster¹¹ i Sverige. Vi kan här se en tydlig ökning av ojämlikheten i Sverige sedan tidigt 1980-tal. Under 1980-talets början var Gini-

¹⁰ För en mer detaljerad genomgång av olika inkomstspridningsmått se till exempel Jenkins och Van Kerm (2009)

¹¹ Faktorinkomst är summan av inkomster från arbete och kapital innan skatt. Disponibel inkomst är summan av hushållens inkomster efter skatter och transfereringar. Inkomsterna i diagrammet är justerade för hushållsstorlek. Under olika perioder har olika hushållsbegrepp använts av SCB för detta syfte.

Inkomstjämligheten mätt med Gini-koefficient, 1975–2018

Faktorinkomst respektive disponibel inkomst, justerad för hushållsstorlek

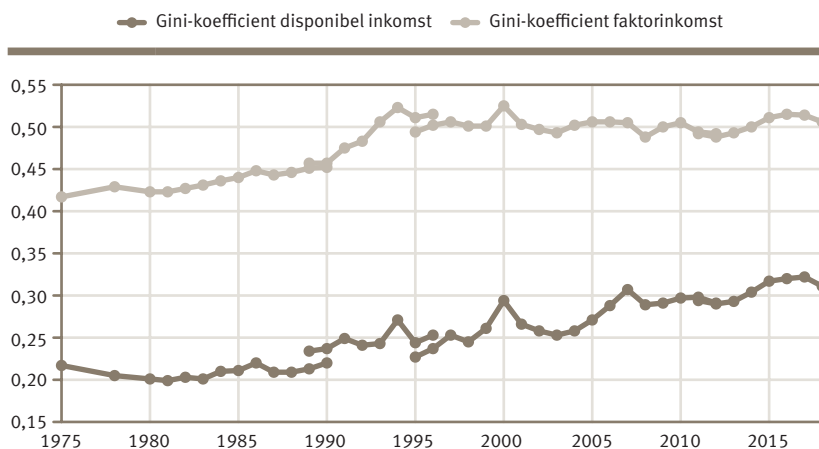

Diagram 6.2

Källa: Statistiska centralbyråns undersökningar "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter".

koefficienten för den disponibla inkomsten cirka 0,2. I SCBs senaste mätning, vilken avser 2018, har koefficienten ökat till drygt 0,31. Även när inkomstjämligheten studeras med ett mått som beaktar inkomsterna för alla individer i befolkningen så har alltså skillnaderna ökat sedan det tidiga 1980-talet.

De som har de lägsta inkomsterna halkar efter

Det finns även inkomstspridningsmått som fokuserar på utvecklingen för de med lägst inkomster i befolkningen. Ett vanligt förekommande sådant mått är andelen av befolkningen med låg ekonomisk standard – ibland kallat andelen relativt fattiga. Med detta mått studeras andelen av befolkningen som har en inkomst lägre än 60 procent av medianin-

Andel relativt fattiga i befolkningen, 1975–2018

Justerad disponibel inkomst

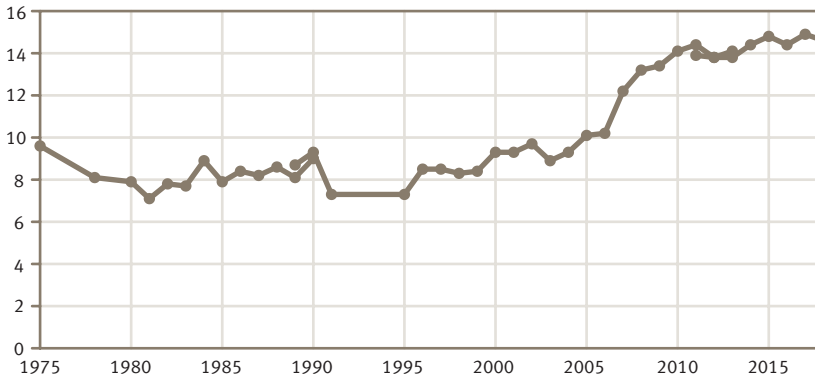

Diagram 6.3

Källa: Statistiska centralbyråns undersökningar "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter".

komsten i befolkningen. Måttet är ett spridningsmått inte ett mått på absolut materiel fattigdom. Ett sätt att tolka detta mått på är att det ger en indikation på hur stor del av befolkningen som har inkomster som avsevärt skiljer sig från normen i samhället. 2018 räknades 14,6 procent av befolkningen som relativt fattig.

8. Metodbilaga: om rapportserien, urval och metod

DETTA ÄR DEN TJUGONDE RAPPORTEN i LOs serie om maktelitens inkomstutveckling. Den första rapporten, Eliternas återkomst, kom 1999 och beskriver inkomstutvecklingen åren 1950–1995 för 200 elitpositioner i vårt samhälle. Detta urval har varit vägledande för rapporterna sedan dess. Flera av rapporterna innehåller också särskilda granskningar och fördjupningar av inkomstutvecklingen för olika maktgrupper.

Rapportserien om maktelitens inkomstutveckling

Nr	Namn	Utgivningsår	Specialstudie
1	Eliternas återkomst	1999	Åren 1950–1995
2	Eliterna mot nya höjder	2000	Alla börsens vdar
3	Eliterna flyger högre	2001	Internationell vd-jämförelse
4	Näringslivet ökar takten	2002	
5	Folkhemseliten drar ifrån	2003	Byråkraterna i Bryssel
6	Makteliten förbereder pensionen	2004	Samband vd-lön och företagets prestation samt vds pensionskostnader
7	Näringslivets maktelit befäster positionen	2005	Bolagshandlarna/riskkapitalisterna
8	Makteliten litar på sig själv	2006	Bolagsstyrning och styrelsearvoden
9	Makteliten gör som de brukar	2007	Bolagsstyrning och private equity
10	Makteliten – mycket vill ha mer	2009	Riskkapitalisternas inkomster
11	Makteliten – alltid mer, aldrig nog	2011	Toppinkomster och rörliga ersättningssystem
12	Makteliten – kommer igen	2012	Toppinkomsttagarna internationellt
13	Makteliten – klyftorna består	2013	Välfärdsföretagen – en ny maktelit?
14	Makteliten – i en klass för sig	2014	Inkomstkoncentration kan hota den finansiella stabiliteten
15	Makteliten – svävar ovanför	2015	Guldregn över bankdirektörerna
16	Makteliten – klyftorna större än någonsin	2016	Vdars globala arbetsmarknad
17	Makteliten – reglerar inte sig själva	2017	Företagsinterna lönekvoten mellan direktörer och anställda
18	Makteliten – toppnoterar igen	2018	Nya grepp för att bromsa vd-lönerna
19	Makteliten – utan markkontakt	2019	

Tabell 8.1

Urval

Vårt urval omfattade ursprungligen 200 positioner i vårt samhälle inom olika maktsfärer (se nedan). På grund av sammanslagningar mellan några fackförbund respektive några arbetsgivarorganisationer har dock tre av de ursprungliga positionerna försvunnit.

Vi har begränsat oss till ”den anställda eliten”, det vill säga elitpositioner som bygger på ett anställningsförhållande och ger en löneinkomst. Det gör att kretsen stora kapitalägare inte ingår som urvalsgrupp i vår rapportserie. Vi jämför inkomstutvecklingen för denna anställda elitgrupp med industriarbetarlönen.

I vårt urval har vi strävat efter att få fram en så beständig elitgrupp som möjligt vilket är vad som möjliggjort vår långa inkomstserie som börjar redan 1950. Vi har i första hand valt positioner som funnits under hela denna tidsperiod. Vissa positioner som inte fanns 1950 har lagts till efter hand. Det gäller bland annat gruppen media, där positionerna som chef och olika programchefer för SVT och TV4 har tillkommit. Detta för att på bästa sätt fånga samhällets maktelit i dag.

Fokus för undersökningen är inkomstutvecklingen för de positioner vi valt att följa, inte för enskilda personer. Vi redovisar i rapporten den taxerade inkomsten för den person som innehade positionen respektive undersökningsår.

Urvalsgrupper

För att få fram vårt ursprungsurval definierade vi elva viktiga maktgrupper i vårt samhälle och valde 10–50 positioner ur respektive grupp, sammanlagt 200 positioner (i dag 197 positioner).

De elva urvalsgrupperna i maktelitenundersökningen

Urvalsgrupp	Antal positioner	Beskrivning av urvalet
Näringslivet	50	Beslut som tas av de högst uppsatta cheferna på de största svenska bolagen påverkar både de anställda och samhället i stort, personerna som innehar dessa positioner bör därför räknas till samhällets maktelit. Näringslivet representeras i vår undersökning av vd:arna på 50 av Sveriges största företag. För att få en bredd i urvalet hämtas positionerna från sju branscher – verkstad; stål och metall; bygg och anläggning; papper och pappersvarutillverkning; bank, försäkring och finans; samt en grupp med företag från övriga branscher. Företagen är de största inom sina branscher för respektive undersökningsår, mätt i antal anställda. Inom gruppen bank, försäkring och finans beaktas även market cap och företagets tillgångar i urvalet av investmentbolag.
Arbetsmarknadens parter	25	I Sverige har parterna på arbetsmarknaden en viktig roll, de främsta företrädarna för arbetsgivare och arbetstagare bör därför räknas till makteliten. Från arbetstagsidan ingår i undersökningen ordförandena i de tre fackliga centralorganisationerna och ordförandena i de sju största fackförbunden. Förutom ordföranden ingår i urvalet avtalssekreterare samt ekonomier eller kansliansvarig i några av organisationerna/förbunden. Från arbetsgivarsidan ingår ordförande, vd och förhandlingschef hos de privata arbetsgivarnas huvudorganisation Svenskt Näringsliv, samt de högst uppsatta positionerna inom tre tunga förbund inom organisationen. Vidare ingår vd:n för den offentliga arbetsgivarorganisationen Sveriges Kommuner och Regioner (fram till 2019 Sveriges Kommuner och Landsting). Även på arbetsgivarsidan ingår några ekonomiansvariga för organisationer/förbund. Under den studerade periodens gång har organisationsförändringar skett bland arbetsmarknadens parter som inneburit att tre positioner har försvunnit från gruppen.
Regering och riksdag	22	Landets högsta politiska företrädare tillhör naturligtvis makteliten i samhället. Vi har valt ut 22 viktiga poster som har stor makt och möjlighet att påverka i samhället: Statsministern, sex tunga ministerposter, talmannen, tre statssekreterare, ordförandena och vice ordförande i tre tunga riksdagsutskott, partiledarna för de fyra övriga riksdagspartierna som funnits med sedan 1950 och partisekreteraren för Socialdemokraterna.
Kommunerna	20	Många beslut som påverkar människors vardag ligger i Sverige på kommunal nivå, personer på de högst uppsatta positionerna i stora kommuner får därmed anses tillhöra samhällets maktelit. I denna urvalsgrupp ingår den högste politikern (Kommunstyrelsens ordförande) och högste tjänstemannen (Stads- eller kommundirektören) i landets tio största (mätt i antal invånare) kommuner under respektive undersökningsår. Kommunerna för undersökningsåret 2018 är Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping, Örebro, Västerås, Helsingborg, Norrköping och Jönköping.

Urvalsgrupp	Antal positioner	Beskrivning av urvalet
Media	16	Representanter för den tredje statsmakten bör naturligtvis också ingå i en undersökning av samhällets maktelit. Till den här gruppen har vi valt ut chefredaktörerna för landets största dagstidningar, Dagens Nyheter, Aftonbladet, Göteborgs-Posten, Expressen och Svenska Dagbladet samt de två största affärstidningarna Dagens Industri och Veckans Affärer. Vidare cheferna för DN debatt och ledarsida samt Aftonbladets politiska chefredaktör. I gruppen ingår också chefer inom etermedia: Vd samt cheferna för nyhetssändningarna på Sveriges radio, SVT och TV4.
Kommunala/landstings-kommunala verksamheter	12	Som komplement till de högst uppsatta positionerna på övergripande nivå i Sveriges största kommuner, ingår i denna undersökning även den högst ansvarige för områdena bostäder, socialvård, trafik och sjukvård i storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö. Beslut som tas av innehavarna av dessa positioner påverkar många människors vardag och de kan därför räknas till samhällets maktelit.
Folkrörelse-organisationer	11	Folkrörelserna är viktiga opinionsbildare i vårt land, och de som leder dem bör därför räknas till makteliten. Gruppen inkluderar den högst uppsatte inom respektive organisation. Vi har till den här gruppen valt fyra arbetarrörelseorganisationer (ABF, HSB, Folkets hus och parker, samt Hyresgästföreningen), tre idrottsorganisationer (Fotbolls-, Friidrotts- och Riksidrottsförbundet), nykterhetsorganisationen IOGT/NTO, hjälporganisationen Röda Korset, Lantbrukarnas Riksförbund LRF samt Kooperativa förbundet.
Överhets-samhället	11	I den här gruppen har vi samlat höga positioner inom vad som kan kallas det traditionella överhettssamhället: hovet, domstolarna, kyrkan, militären och ambassaderna. Positionerna inom denna grupp har stor formell och/eller informell makt och platsar därför i denna undersökning.
Ekonomer	10	Ekonomerna är en yrkeskår som under de senaste decennierna varit tongivande i den svenska samhällsdebatten och lönebildningen, de högst uppsatta personerna inom yrkeskåren bör därmed räknas till makteliten. Vi har till den här gruppen valt cheferna för Stockholmbörsen (Nasdaq/OMX) och Finansinspektionen, chefsekonomerna vid Nordea, Handelsbanken och SEB samt vid LO, TCO, Saco, Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen.
Statliga bolag och verk	10	Till denna grupp har vi valt ut de högst uppsatta posterna på tio viktiga och välkända statliga verksamheter. Beslut som fattas av personerna på dessa positioner har stor påverkan på samhället och innehavarna av positionerna är därför inkluderade i urvalet till makteliten. Denna urvalsgrupp inkluderar riksbankschefen, en riksrevisor, två generaldirektörer och sex vd:ar för statligt ägda bolag.
Universitets- och forskarvärlden	10	Universitets- och forskarvärlden bör ingå i en undersökning av makteliten då högt uppsatta personer och forskare har både stort direkt inflytande på samhällsdebatten och indirekt inflytande som ansvariga för utbildning av nästa generations makthavare. I denna undersökning är representanterna för denna grupp rektorer för högskolor och universitet med lite olika inriktning och i olika delar av landet: rektorerna för Uppsala universitet, Handelshögskolan, Konstfack och Karolinska Institutet i Stockholm samt Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Vidare ingår prefekten/cheferna för institutionen för socialt arbete/Socialhögskolan vid universitetet i Stockholm, nationalekonomiska institutionen vid universitetet i Uppsala och Stockholm och institutionen för företagsekonomi samt juridiska institutionen vid universitetet i Lund.

Tabell 8.2

De tre huvudsakliga analysgrupperna i maktelitenundersökningen

Analysgrupp	Antal positioner	Beskrivning av gruppen
Byråkratiska eliten	95	I den byråkratiska eliten ingår främst höga chefer inom statlig, kommunal och offentligt ägd privat verksamhet. I gruppen ingår positionerna i urvalsgrupperna Statliga bolag och verk, Kommunala/landstingskommunala bolag, Överhetssamhället, Universitet/forskning, Ekonomer och Media, delar av grupperna Arbetsmarknadens parter (ej förtroendevalda) och Kommunerna (högsta tjänstemännen).
Demokratiska eliten	52	Den demokratiska eliten består av folk- och förtroendevalda inom politiken, fackföreningsrörelsen, folkrörelserna och intresseorganisationer. I gruppen ingår positionerna i urvalsgrupperna Regering/riksdag (merparten av denna grupp) och Folkrörelser, samt delar av grupperna Arbetsmarknadens parter (alla förtroendevalda) och Kommunerna (de högsta politikerna).
Ekonomiska eliten	50	I den ekonomiska eliten ingår vd:ar och koncernchefer för 50 av de största svenska företagen inom sju branscher: verkstad; stål och metall; bygg och anläggning; papper och pappersvarutillverkning; bank, försäkring och finans; samt en grupp med företag från övriga branscher.

Tabell 8.3

Huvudgrupper/analysgrupper

Den största av de elva urvalsgrupperna är *näringslivet* med 50 positioner, övriga innehåller 10 till 28 positioner (10 till 25 från 2008). Dessa tio övriga urvalsgrupper är var för sig för små för att det ska gå att dra några slutsatser om inkomstförändringar över tid. Därför har vi i vår rapportserie sammanfört dessa positioner till två analysgrupper, vi kallar dessa två grupper den *byråkratiska* respektive den *demokratiska* eliten. Tillsammans med den *ekonomiska* eliten (som utgörs av de 50 vd:arna i näringslivsgruppen) är detta våra tre analysgrupper i maktelitenundersökningen.

Datakällor

Namn och personuppgifter på de personer som innehade de granskade positionerna respektive år har vi hämtat från årsredovisningar, arkiv eller andra offentliga källor eller genom att kontakta företagen eller verksamheterna själva. Därefter har vi tagit fram den taxerade inkomsten via offentliga register hos Skatteverket.

Referensinkomst – industriarbetarlönen

För den genomsnittliga industriarbetarlönen har vi använt oss av Statistiska centralbyråns årliga redovisning av denna lön i konjunkturlönestatistiken (B + C enligt SNI 2007 = tillverkningsindustri samt gruv- och mineralutvinning. Tidigare heter dessa C + D enligt SNI 2002). För år 2018 var den genomsnittliga lönen i denna grupp 375 333 kronor om året, eller 31 278 kronor i månaden.

Sammanräknad inkomst och inkomst av tjänst

I denna undersökning är ambitionen att ge en bild av den faktiska ekonomiska situation som maktpositionerna ger. Detta fångas inte genom att endast studera personerna i maktelitens lön av två orsaker:

För det första, medför många höga positioner sidouppdrag som också ger inkomster, till exempel styrelseuppdrag. Summan av dessa *tjänsteinkomster* ger därför en bättre bild än endast grundlönen från den aktuella positionen.

För det andra, innebär välbetalda positioner ofta att innehavaren med tiden kan bygga upp en förmögenhet som genererar kapitalinkomster. Dessutom är delar av kapitalinkomsterna också direkt en del av ersättningen till många vd:ar genom att de vid tillfälle fått till exempel aktier som en form av långsiktigt incitamentsprogram.

Vi anser därför att det ger en mer rättvisande bild av elitens ekonomiska situation om vi utgår från den *sammanräknade inkomsten* för makteliten (som inkluderar avkastning på kapital och inkomster/avdrag för näringsverksamhet) istället för enbart inkomst av tjänst. Generellt (om annat ej anges) jämförs industriarbetarlönen i denna rapport med den sammanräknade inkomsten före skatt för positionerna i makteliten. I tabellbilagan redovisas dock, för alla positioner, såväl inkomst av tjänst som sammanräknad inkomst.

Kapitalinkomsternas andel av de totala inkomsterna i makteliten har trendmässigt ökat över de senaste decennierna (diagram 7.1), vilket speglar en generell utveckling i inkomsttoppen hos befolkningen. Inom maktelitengruppen är det dock främst personer inom den ekonomiska eliten som har stora nettokapitalinkomster. I den demokratiska och den byråkratiska eliten hade en stor majoritet av personerna underskott av kapital.

Maktelitens inkomst av tjänst respektive sammanräknad inkomst 1950–2018 Antal industriarbetarlöner

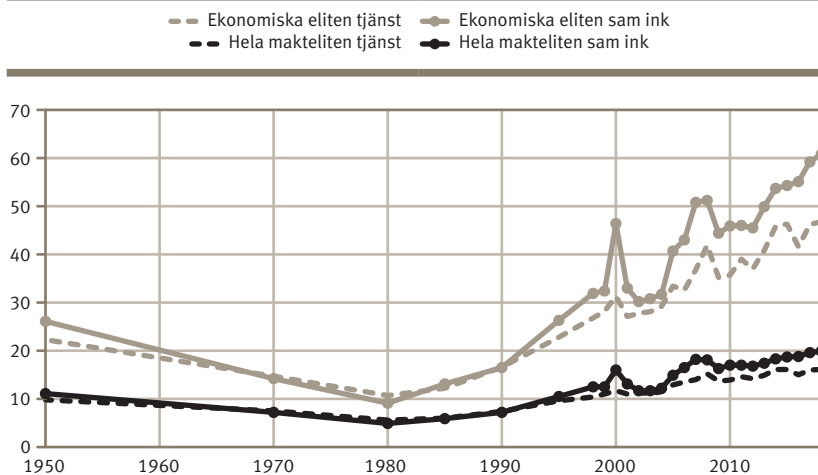

Diagram 8.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

Kapitalinkomsternas betydelse för maktelitens sammanräknade inkomst har också varierat stort mellan enskilda år i vår undersökning. Skillnaden mellan den sammanräknade inkomsten och tjänsteinkomsterna i den ekonomiska eliten (det vill säga kapitalinkomsterna) var i vår undersökning som störst år 2000. Då utgjordes inkomsterna i denna grupp till nästan en tredjedel av kapitalinkomster. Detta kan jämföras med 1980, då kapitalinkomsterna för gruppen var negativa (kapitalutgifterna översteg kapitalinkomsterna med 17 procent av den sammanlagda inkomsten). År 2018 utgjorde kapitalinkomsterna 23 procent av den sammanräknade inkomsten i den ekonomiska eliten.

Det är tydligt att många av de stora variationerna i inkomster i makteliten under enskilda år utgörs av förändringar i kapitalinkomster. Dessa förändringar styrs i sin tur till stor del av kraftiga upp- och nedgångar på aktiemarknaden. Mellan 1996 och år 2000 steg exempelvis börsen (Affärsvärldens generalindex) med 185 procent (från 116 i årsge-nomsnitt till 330) för att sedan falla med 46 procent (till 177) fram till

år 2002. Den senaste finanskrisen fick till följd att börsen föll 36 procent (från 381 till 244) mellan åren 2007 och 2009.

Genomsnittsinkomst

I vår undersökning vill vi ge en bild av inkomstläget för makteliten-gruppen, och undergrupperna inom makteliten, som helhet. Problemet med höga och ökande inkomster i makteliten är en samhällsutmaning där de med stor makt riskerar mista kontakten med, och förståelsen för, vanliga medborgare och löntagare. Det är därför av intresse att redovisa summerande mått på maktelitens inkomster, snarare än bara inkomsterna för enskilda individer. Utgångspunkten är att presentera insamlat datamaterial på ett begripligt sätt för våra läsare. I våra beräkningar använder vi, för detta syfte, genomsnittsinkomsten (medelinkomsten), det vill säga den sammanlagda inkomsten för personerna som innehar positionerna i gruppen delat med antalet positioner.

All summerande statistik har för- och nackdelar. Den huvudsakliga nackdelen med att använda genomsnittsinkomsten i den här typen av undersökning är att om en enskild person ett undersökningsår har kraftigt högre eller kraftigt lägre inkomst än övriga i gruppen kan genomsnittsinkomsten ge en missvisande bild av gruppens generella inkomstläge. I denna rapportserie har vi främst stött på detta dilemma när det gäller gruppen den ekonomiska eliten, där enskilda positioner vissa undersökningsår har haft kraftigt avvikande kapitalinkomster (långt över övriga i gruppen). För att inte dessa extrema inkomster ska få ett orimligt stort genomslag har vi i maktelitenrapporterna satt ett "inkomsttak" på motsvarande 200 industriarbetarlöner vilket ger ett så kallat trimmat medelvärde. Inkomster över den nivån finns alltså inte med i våra sammanställningar i tabeller och diagram. Utan detta tak blir medelvärdet för inkomsterna i maktelitens ekonomiska elit 2018 motsvarande 86,5 gånger industriarbetarlönen.

Det är också viktigt att notera att inkomsterna i den grupp vi kallar makteliten inte är symmetriskt fördelade (inte heller efter att extrema avvikelser exkluderats). Materialet består av tre huvudgrupper vilka, som diskuteras i rapporten, har väldigt olika inkomstnivåer. Valet av den (trimmade) medelinkomsten som summerande mått innebär att en stor minoritet inom makteliten (den ekonomiska eliten) påverkar

nivån mer än om vi valt till exempel medianen som summerande mått. Spridningen av inkomsterna inom makteliten är en viktig aspekt av de senaste decenniernas utveckling och diskuteras genomgående i rapporten. När summerande mått används är det dock vår bedömning att ett mått som också fångar utvecklingen i de övre inkomstskikten av makteliten är mest meningsfullt för att förklara datamaterialet på ett begripligt sätt. Hela inkomsten för alla positioner, medelinkomsten, den trimmade medelinkomsten och medianinkomsten i alla urvalsgrupper presenteras i tabell 9.3 i tabellbilagan.

7. Datakällor och referenser

- Ekonomistyrningsverket (2016) *Statens budget och de offentliga finanserna*. Rapport 2016:55
- Finansdepartementet (2017) *Budgetpropositionen för 2018* Prop. 2017/18:1
- LO (2019) *Lönerapport 2019. Löner och löneutveckling år 1913–2018 efter klass och kön*. [https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2019_pdf/\\$File/Lonerapport2019.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_lonerapport2019_pdf/$File/Lonerapport2019.pdf)
- LO (2019) *Sveriges Jämställdhetsbarometer 2019. Tid, makt och pengar i ett förändrat politiskt landskap*. [https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_sveriges_jamstalldhetsbarometer_2019_pdf/\\$File/Sveriges_jamstalldhetsbarometer_2019.pdf](https://www.lo.se/home/lo/res.nsf/vRes/lo_fakta_1366027478784_sveriges_jamstalldhetsbarometer_2019_pdf/$File/Sveriges_jamstalldhetsbarometer_2019.pdf)
- SCB *Hushållens ekonomi (HEK)* <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/hushallens-ekonomi-hek/>
- SCB *Inkomster och skatter* <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/>
- SCB *Lönestrukturstatistik* <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/>
- SCB *Konjunkturstatistik, löner privat sektor* <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/konjunkturstatistik-loner-for-privat-sektor-klp/>
- Skatteverket, *Allmänhetens terminal*, deklarerade inkomster 2018
- The World Wealth and Income Database <http://wid.world/data/>

9. Tabellbilaga: Maktelitens inkomster 1950–2018

Genomsnittlig årsinkomst i kronor (medelinkomst) i de elva urvalsgrupperna

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industri- arbetares lön i genomsnitt
NÄRINGSLIVET				
1950	50	134 784	157 508	6 040
1970	50	393 363	378 110	26 670
1980	49	739 873	630 811	69 470
1985	50	1 233 791	1 322 063	101 110
1990	50	2 496 563	2 476 962	150 340
1995	49	4 132 422	4 767 854	181 020
1998	50	5 627 414	6 703 884	210 300
1999	50	5 983 022	6 885 924	212 400
2000	50	6 913 211	10 260 525	221 086
2001	50	6 191 213	7 535 696	228 598
2002	50	6 658 939	7 246 638	239 930
2003	50	6 953 066	7 776 366	247 217
2004	50	7 412 665	8 051 461	254 160
2005	50	8 751 045	10 645 269	261 656
2006	50	8 774 965	11 572 120	269 030
2007	50	10 290 541	14 198 574	279 755
2008	50	11 305 653	14 024 149	291 458
2009	50	9 989 259	12 683 908	298 588
2010	50	10 973 177	14 092 293	307 234
2011	50	12 296 650	14 527 028	315 593
2012	50	12 142 007	14 932 773	328 235
2013	50	13 656 772	16 725 470	335 023
2014	50	15 689 272	18 416 917	342 847
2015	50	16 274 514	19 083 569	351 741
2016	50	14 901 773	19 749 704	358 218
2017	50	16 866 381	21 624 354	365 074
2018	50	17 552 780	22 823 735	375 333
REGERING/RIKSDAG				
1950	22	26 281	29 466	6 040
1970	23	142 457	140 374	26 670
1980	23	206 787	189 377	69 470
1985	23	268 007	245 810	101 110
1990	23	461 311	423 972	150 340
1995	24	604 647	600 458	181 020
1998	23	698 893	735 249	210 300
1999	22	781 367	840 529	212 400
2000	22	823 120	818 584	221 086
2001	22	841 734	828 600	228 598
2002	22	909 039	883 401	239 930
2003	22	909 039	883 401	247 217
2004	22	942 180	924 929	254 160
2005	22	988 957	930 401	261 656
2006	22	1 038 525	954 988	269 030
2007	22	1 444 326	1 916 515	279 755
2008	22	1 185 640	1 413 104	291 458
2009	22	1 221 398	1 412 212	298 588
2010	22	1 283 601	1 618 581	307 234
2011	22	1 305 206	1 610 152	315 593
2012	22	1 323 040	1 464 786	328 235
2013	22	1 317 896	1 523 063	335 023
2014	22	1 350 536	1 527 853	342 847
2015	22	1 369 116	1 545 410	351 741
2016	22	1 386 466	1 371 753	358 218
2017	22	1 412 140	1 416 486	365 074
2018	22	1 454 872	1 428 529	375 333

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
ARBETSMARKNADENS PARTER				
1950	28	39 566	42 145	6 040
1970	29	155 845	144 265	26 670
1980	29	371 543	310 055	69 470
1985	29	576 355	482 392	101 110
1990	29	780 319	747 187	150 340
1995	29	1 016 880	1 057 229	181 020
1998	28	1 376 257	2 352 504	210 300
1999	28	1 326 740	1 787 309	212 400
2000	28	1 342 222	1 739 021	221 086
2001	28	1 335 258	1 714 900	228 598
2002	27	2 050 516	1 727 666	239 930
2003	27	1 639 933	1 337 693	247 217
2004	27	1 741 373	1 491 403	254 160
2005	26	1 896 906	2 115 689	261 656
2006	26	3 686 785	3 980 100	269 030
2007	26	2 165 949	2 436 103	279 755
2008	25	1 802 839	1 807 444	291 458
2009	25	1 958 608	1 982 629	298 588
2010	25	2 518 783	2 692 407	307 234
2011	25	2 398 671	2 429 527	315 593
2012	25	2 596 840	2 609 894	328 235
2013	25	1 986 406	2 070 260	335 023
2014	25	2 108 779	2 341 166	342 847
2015	25	2 099 123	2 128 864	351 741
2016	25	2 169 717	2 239 200	358 218
2017	25	2 105 548	2 050 336	365 074
2018	25	2 140 004	2 153 356	375 333
STATLIGA BOLAG OCH VERK				
1950	9	47 569	52 910	6 040
1970	10	183 221	191 479	26 670
1980	10	397 182	378 485	69 470
1985	10	603 759	591 456	101 110
1990	10	1 255 675	1 242 754	150 340
1995	10	2 591 249	2 516 258	181 020
1998	10	2 101 042	2 051 310	210 300
1999	10	2 352 651	2 314 744	212 400
2000	10	2 562 134	2 492 808	221 086
2001	10	2 776 443	2 643 446	228 598
2002	10	2 933 171	2 619 971	239 930
2003	10	3 223 874	3 025 751	247 217
2004	10	3 549 235	3 580 656	254 160
2005	10	4 284 159	4 382 236	261 656
2006	10	3 845 487	4 260 394	269 030
2007	10	4 306 108	4 636 020	279 755
2008	10	6 361 447	6 707 958	291 458
2009	10	6 753 762	6 958 109	298 588
2010	10	6 526 066	6 611 615	307 234
2011	10	6 041 050	6 062 198	315 593
2012	10	6 255 691	6 449 037	328 235
2013	10	6 283 715	6 274 987	335 023
2014	10	6 485 374	6 618 354	342 847
2015	10	6 177 877	6 487 333	351 741
2016	10	6 607 934	7 423 227	358 218
2017	10	6 748 558	7 392 065	365 074
2018	10	7 100 895	7 400 131	375 333

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industri- arbetarens lön i genomsnitt
KOMMUNER				
1950	20	27 366	28 197	6 040
1970	20	97 882	97 236	26 670
1980	20	213 551	195 640	69 470
1985	20	274 348	249 331	101 110
1990	20	468 308	418 604	150 340
1995	20	613 938	577 456	181 020
1998	20	697 072	688 533	210 300
1999	20	744 892	768 758	212 400
2000	20	770 829	810 352	221 086
2001	20	791 332	776 522	228 598
2002	20	815 175	794 980	239 930
2003	20	858 856	842 174	247 217
2004	20	876 235	878 581	254 160
2005	20	890 534	885 198	261 656
2006	20	916 992	919 890	269 030
2007	20	948 313	939 672	279 755
2008	20	1 024 620	996 373	291 458
2009	20	1 053 124	1 049 537	298 588
2010	20	1 102 922	1 151 308	307 234
2011	20	1 113 076	1 124 837	315 593
2012	20	1 216 797	1 119 692	328 235
2013	20	1 170 984	1 125 570	335 023
2014	20	1 404 051	1 362 788	342 847
2015	20	1 246 169	1 225 721	351 741
2016	20	1 276 940	1 257 433	358 218
2017	20	1 335 566	1 321 897	365 074
2018	20	1 373 731	1 377 411	375 333
KOMMUNALA/LANDSTINGVERKSAMHETER				
1950	12	28 153	28 847	6 040
1970	12	128 993	127 786	26 670
1980	12	266 698	239 921	69 470
1985	12	368 096	346 658	101 110
1990	12	573 706	546 295	150 340
1995	12	789 487	771 001	181 020
1998	12	898 992	935 182	210 300
1999	12	864 823	860 649	212 400
2000	12	960 009	958 916	221 086
2001	12	1 518 097	1 534 613	228 598
2002	12	986 953	952 864	239 930
2003	12	1 032 206	1 011 914	247 217
2004	12	1 039 124	1 014 186	254 160
2005	12	1 145 549	1 156 806	261 656
2006	12	1 189 734	1 163 487	269 030
2007	12	1 229 652	1 235 311	279 755
2008	12	1 230 448	1 288 905	291 458
2009	12	1 242 625	1 225 662	298 588
2010	12	1 296 789	1 317 734	307 234
2011	12	1 397 007	1 502 886	315 593
2012	12	1 433 839	1 395 768	328 235
2013	12	1 471 681	1 434 611	335 023
2014	12	1 542 905	1 529 968	342 847
2015	12	1 401 167	1 415 159	351 741
2016	12	1 516 029	1 534 526	358 218
2017	12	1 564 674	1 675 359	365 074
2018	12	1 579 351	1 625 588	375 333

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
ÖVERHETSSAMHÄLLET				
1950	10	26 344	35 984	6 040
1970	10	117 320	119 459	26 670
1980	11	306 913	304 070	69 470
1985	11	431 036	440 875	101 110
1990	11	752 116	722 226	150 340
1995	11	1 106 247	1 111 666	181 020
1998	11	679 352	1 185 456	210 300
1999	11	759 679	1 333 240	212 400
2000	11	903 913	1 528 986	221 086
2001	11	1 011 819	3 197 260	228 598
2002	11	1 122 545	1 195 831	239 930
2003	11	1 073 898	1 204 474	247 217
2004	11	1 043 212	967 851	254 160
2005	11	1 090 196	1 008 714	261 656
2006	11	1 140 023	1 652 982	269 030
2007	11	1 234 419	2 149 457	279 755
2008	11	1 248 272	1 976 159	291 458
2009	11	1 230 930	1 767 662	298 588
2010	11	1 178 850	2 695 826	307 234
2011	11	1 130 961	3 251 917	315 593
2012	11	1 532 349	2 567 125	328 235
2013	11	1 293 741	1 792 442	335 023
2014	11	1 262 215	1 816 168	342 847
2015	11	1 260 333	3 391 944	351 741
2016	11	1 339 119	1 997 478	358 218
2017	11	1 511 899	2 564 166	365 074
2018	11	1 519 683	2 517 246	375 333
UNIVERSITET/FORSKARVÄRLDEN				
1950	9	30 733	34 614	6 040
1970	10	126 765	126 768	26 670
1980	10	263 444	249 550	69 470
1985	10	318 933	317 917	101 110
1990	10	482 030	695 156	150 340
1995	10	993 002	1 090 650	181 020
1998	10	732 383	1 182 518	210 300
1999	10	769 494	1 147 579	212 400
2000	10	741 631	1 094 406	221 086
2001	10	807 930	1 051 537	228 598
2002	10	851 383	1 025 824	239 930
2003	10	936 849	1 055 255	247 217
2004	10	912 651	889 763	254 160
2005	10	909 297	953 018	261 656
2006	10	1 000 831	995 673	269 030
2007	10	992 423	1 107 068	279 755
2008	10	1 021 412	1 071 899	291 458
2009	10	1 127 773	1 147 531	298 588
2010	10	1 207 495	1 239 439	307 234
2011	10	1 284 170	1 308 016	315 593
2012	10	1 236 710	1 221 184	328 235
2013	10	1 398 302	1 410 489	335 023
2014	10	1 442 499	1 498 826	342 847
2015	10	1 346 565	1 369 698	351 741
2016	10	1 426 906	1 747 874	358 218
2017	10	1 450 301	1 437 016	365 074
2018	10	1 460 588	1 449 628	375 333

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industri- arbetarens lön i genomsnitt
MEDIA				
1950	11	37 594	37 123	6 040
1970	16	114 055	106 602	26 670
1980	15	222 279	192 406	69 470
1985	14	299 330	253 456	101 110
1990	16	645 993	588 967	150 340
1995	16	956 973	904 574	181 020
1998	16	1 119 953	1 093 682	210 300
1999	14	1 209 879	1 191 893	212 400
2000	16	1 157 269	1 230 863	221 086
2001	15	1 450 922	1 439 507	228 598
2002	16	1 471 096	1 461 530	239 930
2003	16	1 510 574	1 507 245	247 217
2004	16	1 567 448	1 548 676	254 160
2005	16	1 645 001	1 650 732	261 656
2006	16	1 823 917	1 824 215	269 030
2007	16	1 846 091	1 882 820	279 755
2008	16	1 920 985	1 904 379	291 458
2009	16	2 420 410	2 736 986	298 588
2010	16	2 156 306	2 248 238	307 234
2011	16	2 512 100	2 573 795	315 593
2012	16	2 340 735	2 293 971	328 235
2013	16	2 531 747	2 554 023	335 023
2014	16	2 347 772	2 301 609	342 847
2015	16	2 618 305	2 695 157	351 741
2016	16	2 588 715	2 680 938	358 218
2017	16	2 374 007	2 635 404	365 074
2018	16	2 496 764	2 495 301	375 333
EKONOMER				
1950	6	23 843	24 109	6 040
1970	8	112 009	107 244	26 670
1980	10	245 134	204 122	69 470
1985	10	365 702	324 185	101 110
1990	10	646 314	601 161	150 340
1995	10	1 020 174	997 336	181 020
1998	10	1 276 254	1 270 845	210 300
1999	9	1 410 096	1 455 807	212 400
2000	10	1 257 117	1 712 367	221 086
2001	10	1 346 831	1 346 254	228 598
2002	10	1 540 872	1 708 038	239 930
2003	10	1 634 982	1 813 642	247 217
2004	10	1 953 874	2 890 978	254 160
2005	10	2 116 910	2 379 619	261 656
2006	10	2 567 999	2 807 524	269 030
2007	10	3 044 279	3 221 716	279 755
2008	10	1 573 267	1 694 668	291 458
2009	10	1 796 291	1 870 894	298 588
2010	10	1 946 968	2 077 333	307 234
2011	10	2 377 026	2 419 572	315 593
2012	10	2 849 103	3 143 686	328 235
2013	10	2 801 943	3 059 368	335 023
2014	10	2 245 107	2 726 026	342 847
2015	10	3 167 492	3 412 799	351 741
2016	10	3 226 728	3 488 991	358 218
2017	10	2 201 400	2 339 185	365 074
2018	10	2 300 430	2 528 745	375 333

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER				
1950	11	30 731	30 711	6 040
1970	10	143 231	140 770	26 670
1980	11	243 252	218 775	69 470
1985	11	401 130	367 979	101 110
1990	11	676 273	623 527	150 340
1995	11	915 252	902 989	181 020
1998	11	1 096 479	1 078 718	210 300
1999	11	1 067 091	1 055 732	212 400
2000	11	1 109 084	1 116 110	221 086
2001	11	1 419 748	1 259 488	228 598
2002	11	1 446 251	1 198 089	239 930
2003	11	1 324 976	1 288 993	247 217
2004	11	1 407 831	1 410 956	254 160
2005	11	1 457 056	1 452 862	261 656
2006	11	1 395 458	1 272 741	269 030
2007	11	1 435 212	1 455 180	279 755
2008	11	1 620 385	1 578 021	291 458
2009	11	1 549 419	1 508 250	298 588
2010	11	1 786 287	1 867 215	307 234
2011	11	1 513 934	1 518 395	315 593
2012	11	1 929 563	2 754 578	328 235
2013	11	1 849 791	1 873 984	335 023
2014	11	1 428 901	1 403 116	342 847
2015	11	1 503 537	1 652 908	351 741
2016	11	1 509 782	1 490 133	358 218
2017	11	1 561 235	1 553 197	365 074
2018	11	1 691 570	1 729 066	375 333
ALLA GRUPPER				
1950	188	59 432	67 299	6 040
1970	198	198 970	192 648	26 670
1980	200	388 498	340 039	69 470
1985	200	603 502	598 370	101 110
1990	202	1 109 933	1 088 183	150 340
1995	202	1 741 756	1 891 948	181 020
1998	201	2 185 373	2 638 903	210 300
1999	197	2 333 557	2 649 339	212 400
2000	200	2 581 167	3 546 137	221 086
2001	199	2 506 672	3 005 056	228 598
2002	199	2 715 830	2 809 429	239 930
2003	199	2 735 037	2 891 994	247 217
2004	199	2 932 300	3 102 704	254 160
2005	198	3 366 179	3 888 705	261 656
2006	198	3 637 096	4 431 638	269 030
2007	198	3 922 143	5 088 992	279 755
2008	197	4 195 405	4 960 342	291 458
2009	197	3 959 850	4 721 424	298 588
2010	197	4 286 895	5 237 674	307 234
2011	197	4 613 448	5 353 281	315 593
2012	197	4 678 264	5 515 917	328 235
2013	197	5 003 852	5 837 094	335 023
2014	197	5 494 463	6 293 549	342 847
2015	197	5 671 454	6 569 592	351 741
2016	197	5 375 320	6 726 225	358 218
2017	197	5 828 951	7 153 914	365 074
2018	197	6 058 194	7 481 842	375 333

Tabell 9.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

* Inkluderar ett tak på motsvarande 200 industriarbetarlöner för att extremt höga kapitalinkomster för ett fåtal inte ska snedvridera resultaten. För 2018 års undersökning gällde detta två personer, som båda hade positioner inom näringslivsgruppen.

De elva urvalsgrupperna uppdelade på kön, åren 1950–2018, antal positioner och sammanräknad inkomst i antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
NÄRINGSLIVET						
1950	0		50	26,1	50	26,1
1970	0		50	14,2	50	14,2
1980	0		49	9,1	49	9,1
1985	0		50	13,1	50	13,1
1990	0		50	16,5	50	16,5
1995	0		49	26,3	49	26,3
1998	0		50	31,9	50	31,9
1999	0		50	32,4	50	32,4
2000	0		50	46,4	50	46,4
2001	1	29,5	49	33,0	50	33,0
2002	1	26,7	49	30,3	50	30,2
2003	2	14,8	48	31,5	50	30,8
2004	0		50	31,7	50	31,7
2005	0		50	40,7	50	40,7
2006	1	37,1	49	42,7	50	43,0
2007	2	62,1	48	47,1	50	50,8
2008	2	58,9	48	47,7	50	48,1
2009	2	30,1	48	43,0	50	42,5
2010	2	46,1	48	45,9	50	45,9
2011	2	40,2	48	46,3	50	46,0
2012	3	34,2	47	46,2	50	45,5
2013	3	65,2	47	48,9	50	49,9
2014	2	66,0	48	53,2	50	53,7
2015	2	59,6	48	54,0	50	54,3
2016	4	40,7	46	56,4	50	55,1
2017	4	50,2	46	60,0	50	59,2
2018	4	47,9	46	61,9	50	60,8
REGERING/RIKSDAG						
1950	0		22	4,9	22	4,9
1970	0		23	5,3	23	5,3
1980	2	2,2	21	2,8	23	2,7
1985	3	1,9	20	2,5	23	2,4
1990	5	2,4	18	2,9	23	2,8
1995	7	3,2	17	3,4	24	3,3
1998	8	3,4	15	3,6	23	3,5
1999	6	3,3	16	4,2	22	4,0
2000	4	3,5	18	3,8	22	3,7
2001	4	3,7	18	3,6	22	3,6
2002	6	3,6	16	3,7	22	3,7
2003	6	3,6	16	3,7	22	3,7
2004	7	3,1	15	3,9	22	3,6
2005	8	3,3	14	3,7	22	3,6
2006	8	3,6	14	3,5	22	3,5
2007	8	4,2	14	8,4	22	6,9
2008	7	4,1	15	5,2	22	4,8
2009	6	4,0	16	5,0	22	4,7
2010	4	5,0	18	5,3	22	5,3
2011	5	4,5	17	5,3	22	5,1
2012	6	4,0	16	4,6	22	4,5
2013	7	4,0	15	4,8	22	4,5
2014	7	4,0	15	4,7	22	4,5
2015	11	4,9	11	3,9	22	4,4
2016	11	3,8	11	3,9	22	3,8
2017	11	3,8	11	4,0	22	3,9
2018	10	3,7	12	3,9	22	3,8

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*
ARBETSMARKNADENS PARTER						
1950	0		28	7,0	28	7,0
1970	0		29	5,4	29	5,4
1980	0		29	4,5	29	4,5
1985	1	2,5	28	4,9	29	4,8
1990	1	2,8	28	5,0	29	5,0
1995	5	3,4	24	6,3	29	5,8
1998	6	4,1	22	13,1	28	11,2
1999	6	4,2	22	9,6	28	8,4
2000	7	3,6	21	9,3	28	7,9
2001	8	3,5	20	9,1	28	7,5
2002	8	3,9	19	8,6	27	7,2
2003	7	3,7	20	6,0	27	5,4
2004	8	5,5	19	6,0	27	5,9
2005	10	4,7	16	10,2	26	8,1
2006	8	3,6	18	19,8	26	14,8
2007	8	3,6	18	11,0	26	8,7
2008	9	4,4	16	8,5	25	6,2
2009	10	4,4	15	8,4	25	6,6
2010	9	4,5	16	12,7	25	8,8
2011	9	4,2	16	11,1	25	7,7
2012	7	4,0	18	9,5	25	8,0
2013	7	4,6	18	6,8	25	6,2
2014	9	6,6	16	7,0	25	6,8
2015	11	5,6	14	6,4	25	6,1
2016	10	6,4	15	6,2	25	6,3
2017	11	5,9	14	5,4	25	5,6
2018	15	5,5	10	6,1	25	5,7
STATLIG VERKSAMHET						
1950	0		9	8,8	9	8,8
1970	0		10	7,2	10	7,2
1980	0		10	5,4	10	5,4
1985	0		10	5,8	10	5,8
1990	0		10	8,3	10	8,3
1995	1	3,7	9	15,0	10	13,9
1998	2	4,3	8	11,1	10	9,8
1999	2	6,3	8	12,1	10	10,9
2000	1	4,7	9	12,0	10	11,3
2001	2	15,1	8	10,7	10	11,6
2002	2	13,9	8	10,2	10	10,9
2003	1	3,2	9	13,2	10	12,2
2004	0		10	14,1	10	14,1
2005	0		10	16,7	10	16,7
2006	1	4,8	9	17,1	10	15,8
2007	1	4,6	9	17,9	10	16,6
2008	1	4,6	9	25,1	10	23,0
2009	2	10,7	8	26,4	10	23,3
2010	2	8,0	8	24,9	10	21,5
2011	2	12,0	8	21,0	10	19,2
2012	2	12,2	8	21,5	10	19,6
2013	2	12,2	8	20,4	10	18,7
2014	3	10,8	7	22,9	10	19,3
2015	4	10,5	6	23,7	10	18,4
2016	4	10,9	6	27,3	10	20,7
2017	4	11,0	6	26,4	10	20,2
2018	5	9,8	5	29,6	10	19,7

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*
KOMMUNER						
1950	0		20	4,7	20	4,7
1970	0		20	3,6	20	3,6
1980	0		20	2,8	20	2,8
1985	1	2,3	19	2,5	20	2,5
1990	1	3,2	19	2,8	20	2,8
1995	1	2,0	19	3,3	20	3,2
1998	3	3,2	17	3,3	20	3,3
1999	3	3,4	17	3,7	20	3,6
2000	4	3,0	16	3,8	20	3,7
2001	5	2,9	15	3,6	20	3,4
2002	7	2,8	13	3,6	20	3,3
2003	7	3,3	13	3,5	20	3,4
2004	8	3,5	12	3,5	20	3,5
2005	8	3,2	12	3,5	20	3,4
2006	8	3,4	12	3,4	20	3,4
2007	7	3,7	13	3,2	20	3,4
2008	8	3,6	12	3,3	20	3,4
2009	9	3,5	11	3,5	20	3,5
2010	7	3,8	13	3,7	20	3,7
2011	7	3,5	13	3,6	20	3,6
2012	6	3,3	14	3,5	20	3,4
2013	7	3,2	13	3,4	20	3,4
2014	6	5,2	14	3,5	20	4,0
2015	9	3,1	11	3,8	20	3,5
2016	9	3,2	11	3,8	20	3,5
2017	9	3,6	11	3,7	20	3,6
2018	9	3,4	11	3,8	20	3,7
KOMMUNALA/LANDSTINGSVERKSAMHETER						
1950	0		12	4,8	12	4,8
1970	0		12	4,8	12	4,8
1980	0		12	3,5	12	3,5
1985	0		12	3,4	12	3,4
1990	0		12	3,6	12	3,6
1995	1	2,5	11	4,4	12	4,3
1998	2	2,1	10	4,7	12	4,4
1999	2	3,5	10	4,2	12	4,1
2000	1	4,8	11	4,3	12	4,3
2001	1	4,6	11	6,9	12	6,7
2002	1	4,4	11	3,9	12	4,0
2003	1	4,8	11	4,0	12	4,1
2004	1	5,3	11	3,9	12	4,0
2005	3	5,2	9	4,2	12	4,4
2006	2	5,1	10	4,2	12	4,3
2007	2	5,0	10	4,3	12	4,4
2008	3	4,1	9	4,5	12	4,4
2009	3	4,2	9	4,1	12	4,1
2010	3	4,2	9	4,3	12	4,3
2011	4	4,1	8	5,1	12	4,8
2012	4	4,1	8	4,3	12	4,3
2013	5	4,4	7	4,2	12	4,3
2014	5	4,6	7	4,4	12	4,5
2015	5	3,7	7	4,3	12	4,0
2016	5	4,2	7	4,3	12	4,3
2017	6	4,4	6	4,8	12	4,6
2018	6	4,6	6	4,1	12	4,3

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*
ÖVERHETSSAMHÄLLET						
1950	0		10	6,0	10	6,0
1970	0		10	4,5	10	4,5
1980	0		11	4,4	11	4,4
1985	1	3,4	10	4,5	11	4,4
1990	1	4,1	10	4,9	11	4,8
1995	1	9,2	10	5,8	11	6,1
1998	1	2,4	10	6,0	11	5,6
1999	1	3,0	10	6,6	11	6,3
2000	1	2,9	10	7,3	11	6,9
2001	1	3,2	10	15,1	11	14,0
2002	1	2,6	10	4,9	11	5,0
2003	1	2,8	10	5,1	11	4,9
2004	1	3,1	10	3,9	11	3,8
2005	1	3,0	10	3,9	11	3,9
2006	1	2,8	10	3,9	11	6,1
2007	1	2,7	10	7,9	11	7,7
2008	1	3,6	10	7,1	11	6,8
2009	1	3,0	10	6,2	11	5,9
2010	2	3,7	9	9,9	11	8,8
2011	3	3,8	8	12,7	11	10,3
2012	3	4,0	8	9,2	11	7,8
2013	3	3,8	8	5,9	11	5,4
2014	3	4,2	8	5,7	11	5,3
2015	4	3,9	7	12,9	11	9,6
2016	3	4,2	8	6,1	11	5,6
2017	1	3,8	10	7,3	11	7,0
2018	2	3,4	9	7,4	11	6,7
UNIVERSITET/FORSKARVÄRLDEN						
1950	0		9	5,7	9	5,7
1970	0		10	4,8	10	4,8
1980	1	2,2	9	3,7	10	3,6
1985	0		10	3,1	10	3,1
1990	1	2,0	9	4,9	10	4,6
1995	1	3,4	9	6,3	10	6,0
1998	1	2,0	9	6,0	10	5,6
1999	1	2,3	9	5,8	10	5,4
2000	1	2,1	9	5,3	10	5,0
2001	1	4,3	9	4,6	10	4,6
2002	1	2,4	9	4,5	10	4,3
2003	0		10	4,3	10	4,3
2004	1	4,0	9	3,5	10	3,5
2005	1	5,9	9	3,4	10	3,6
2006	1	4,6	9	3,6	10	3,7
2007	2	4,7	8	3,8	10	4,0
2008	2	4,4	8	3,5	10	3,7
2009	2	5,4	8	3,4	10	3,8
2010	2	5,7	8	3,6	10	4,0
2011	2	6,0	8	3,7	10	4,1
2012	6	3,7	4	3,8	10	3,7
2013	5	3,7	5	4,7	10	4,2
2014	5	4,0	5	4,8	10	4,4
2015	5	3,8	5	4,0	10	3,9
2016	4	3,1	6	6,1	10	4,9
2017	4	3,1	6	4,5	10	3,9
2018	4	3,2	6	4,3	10	3,9

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
MEDIA						
1950	1	4,9	10	6,3	11	6,1
1970	1	3,2	15	4,0	16	4,0
1980	3	2,4	12	2,9	15	2,8
1985	1	3,7	13	2,4	14	2,5
1990	3	2,3	13	4,3	16	3,9
1995	5	3,8	11	5,5	16	5,0
1998	2	4,3	14	5,3	16	5,2
1999	3	5,6	11	5,6	14	5,6
2000	4	5,3	12	6,0	16	5,6
2001	5	5,1	10	6,9	15	5,9
2002	5	6,6	11	5,9	16	6,1
2003	7	7,1	9	5,3	16	6,1
2004	5	7,6	11	5,4	16	6,1
2005	6	6,1	10	6,4	16	6,3
2006	6	7,2	10	6,5	16	6,8
2007	6	5,9	10	7,2	16	6,7
2008	7	6,1	9	6,9	16	6,5
2009	6	7,9	10	9,9	16	9,2
2010	6	7,0	10	7,5	16	7,3
2011	6	7,9	10	8,3	16	8,2
2012	7	6,2	9	7,6	16	7,0
2013	7	7,2	9	7,9	16	7,6
2014	6	5,6	10	7,4	16	6,7
2015	4	6,0	12	8,2	16	7,7
2016	6	5,5	10	8,7	16	7,5
2017	8	5,5	8	8,9	16	7,2
2018	7	5,6	9	7,4	16	6,6
EKONOMER						
1950	0		6	4,0	6	4,0
1970	0		8	4,0	8	4,0
1980	0		10	2,9	10	2,9
1985	0		10	3,2	10	3,2
1990	0		10	4,0	10	4,0
1995	0		10	5,5	10	5,5
1998	1	6,8	9	6,0	10	6,0
1999	1	9,7	8	6,5	9	6,9
2000	1	19,4	9	6,4	10	7,7
2001	1	10,1	9	5,4	10	5,9
2002	1	10,8	9	6,7	10	7,1
2003	2	12,3	8	6,1	10	7,3
2004	2	32,5	8	6,1	10	11,4
2005	2	3,8	8	10,4	10	9,1
2006	2	4,5	8	11,9	10	10,4
2007	2	5,4	8	13,0	10	11,5
2008	1	5,7	9	5,8	10	5,8
2009	2	3,5	8	7,0	10	6,3
2010	2	4,1	8	7,4	10	6,8
2011	1	6,6	9	7,8	10	7,7
2012	1	7,9	9	9,8	10	9,6
2013	2	6,4	8	9,8	10	9,1
2014	2	7,0	8	8,2	10	8,0
2015	2	7,6	8	10,2	10	9,7
2016	2	8,2	8	10,1	10	9,7
2017	4	6,6	6	6,3	10	6,4
2018	4	6,6	6	6,8	10	6,7

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER						
1950	0		11	5,1	11	5,1
1970	0		10	5,3	10	5,3
1980	0		11	3,1	11	3,1
1985	0		11	3,6	11	3,6
1990	0		11	4,1	11	4,1
1995	2	3,8	9	5,2	11	5,0
1998	1	2,5	10	5,4	11	5,1
1999	2	3,4	9	5,3	11	5,0
2000	2	3,3	9	5,4	11	5,0
2001	3	3,5	8	6,3	11	5,5
2002	3	3,4	8	5,6	11	5,0
2003	3	3,6	8	5,8	11	5,2
2004	3	4,0	8	6,1	11	5,6
2005	3	3,4	8	6,3	11	5,6
2006	3	3,5	8	5,2	11	4,7
2007	3	3,9	8	5,7	11	5,2
2008	2	3,8	9	5,8	11	5,4
2009	2	3,7	9	5,3	11	5,1
2010	2	3,9	9	6,6	11	6,1
2011	3	3,8	8	5,2	11	4,8
2012	3	3,4	8	10,2	11	8,4
2013	4	3,2	7	7,0	11	5,6
2014	4	3,2	7	4,6	11	4,1
2015	3	3,1	8	5,3	11	4,7
2016	3	3,1	8	4,6	11	4,2
2017	3	3,2	8	4,7	11	4,3
2018	2	4,1	9	4,7	11	4,6
ALLA						
1950	1	4,9	187	11,2	188	11,1
1970	1	3,2	197	7,2	198	7,2
1980	6	2,3	194	5,0	200	4,9
1985	7	2,5	193	6,0	200	5,9
1990	12	2,6	190	7,5	202	7,2
1995	24	3,6	178	11,4	202	10,4
1998	27	3,6	174	13,9	201	12,5
1999	27	4,2	170	14,0	197	12,5
2000	26	4,4	174	17,8	200	16,0
2001	32	5,5	167	14,6	199	13,1
2002	36	5,3	163	13,1	199	11,7
2003	39	5,1	160	13,3	199	11,7
2004	36	6,1	163	13,6	199	12,2
2005	42	4,3	156	17,7	198	14,9
2006	40	5,8	158	19,3	198	16,5
2007	42	7,1	156	21,2	198	18,2
2008	43	6,9	154	20,3	197	17,0
2009	45	5,9	152	18,7	197	15,8
2010	41	6,9	156	19,7	197	17,0
2011	45	6,5	152	20,0	197	17,0
2012	48	6,5	149	20,1	197	16,8
2013	52	8,3	145	20,7	197	17,4
2014	52	7,7	145	22,6	197	18,3
2015	60	6,8	137	23,9	197	18,7
2016	61	7,3	136	23,9	197	18,8
2017	65	7,8	132	25,4	197	19,6
2018	68	7,5	129	26,5	197	19,9

Tabell 9.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar.

* Inkluderar ett tak på motsvarande 200 industriarbetarlöner för att extremt höga kapitalinkomster för ett fåtal inte ska snedvrida resultaten. För 2018 års undersökning gällde detta två personer, som båda hade positioner inom näringslivsgruppen.

Makteliten samtliga positioner, inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst 2018 i kronor

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
NÄRINGSLIVET, vd		
ABB AB	7 276 548	7 172 510
Alfa Laval AB	26 650 202	26 700 835
Assa Abloy AB*	10 078 559	14 473 757
AstraZeneca AB*	6 372 459	6 338 198
Atlas Copco AB	17 319 540	19 626 564
Attendo Care*	6 984 700	7 255 756
Autoliv AB*	36 308 802	38 044 601
Axel Johnson AB	26 342 075	27 340 833
Billerud Korsnäs AB	11 290 425	11 402 078
Boliden Mineral AB*	12 857 759	14 211 073
Bonnier AB	10 113 757	11 405 367
Bravida AB	11 366 531	12 251 204
Electrolux, AB	21 891 433	22 881 593
Ericsson , Telefon AB LM***	33 713 857	33 713 857
Essity AB	23 549 908	24 251 136
H&M Hennes & Mauritz AB****	13 775 656	143 894 526
Handelsbanken	13 753 616	14 018 047
Hexagon AB***	45 914 000	45 914 000
Holmen AB	9 052 032	8 995 005
Husqvarna AB	23 601 767	24 436 212
ICA Gruppen AB	17 269 755	17 505 777
If Skadeförsäkring	26 902 644	27 997 481
Ikea AB	2 015 088	1 984 867
Industrivärden	17 459 064	17 948 066
Investor AB	41 887 554	42 240 358
JM AB	11 871 496	12 227 428
Kinnevik	17 801 170	33 769 449
Lantmännen ek. för.	7 877 992	8 486 493
LE Lundbergsföretagen****	8 357 368	489 168 366
Loomis AB	13 071 035	13 290 315
Länsförsäkringar AB*	9 593 089	9 597 093
NCC AB**	12 691 149	14 140 771
Nibe industrier	6 483 764	30 456 249
Nordea AB	17 149 215	19 544 954
Peab AB	7 763 366	9 520 706
Saab AB	21 540 805	22 550 002
Sandvik AB	25 995 319	25 997 902
SCA, Svensk Cellulosa AB	13 977 524	15 094 004
Scania AB	21 851 688	21 806 583
SEB	11 440 474	11 229 729
Securitas AB*	25 710 680	26 295 911
Skanska AB	14 766 906	16 600 304
SKF AB	18 017 300	18 099 347
SSAB AB	17 781 932	17 681 286
Stena AB	11 679 125	57 112 941
Swedbank AB	15 096 145	15 258 116
Södra Skogsägarna ek. för.	14 213 130	14 249 452
Trelleborg AB	23 540 834	37 078 450
Volvo Car AB	13 814 570	17 514 703
Volvo, AB	41 805 191	45 342 018
MEDEL med inkomsttak		22 823 735
MEDEL utan inkomsttak	17 552 780	32 482 325
MEDIAN	14 490 018	17 814 676

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
REGERING/RIKSDAG		
Statsminister	2 323 970	2 332 053
Utrikesminister	1 684 488	1 651 033
Finansminister	1 614 000	1 617 823
Socialminister	1 614 000	1 583 520
Försvarsmister	1 763 029	1 720 869
Arbetsmarknadsminister	1 615 868	1 570 523
Justitieminister	1 741 220	1 636 280
Kabinettsekreterare UD	1 236 478	1 268 139
Statssekreterare Finansdepartementet	1 239 425	1 288 102
Statssekreterare Försvarsdepartementet*	1 213 270	1 164 454
Talman*	1 995 776	1 949 006
Ordf Finansutskottet*	1 079 361	1 063 367
Ordf Konstitutionsutskottet*	824 380	779 086
Ordf Miljö- och jordbruksutskottet*	915 369	892 893
Partiledare Centerpartiet	1 579 214	1 535 355
Partiledare Folkpartiet/Liberalerna	1 340 198	1 325 729
Partiledare Vänsterpartiet	795 165	784 238
Partiledare Moderaterna	2 052 195	1 997 519
Partisekreterare Socialdemokraterna	1 582 808	1 566 977
Vice ordf Finansutskottet**	871 009	811 115
Vice ordf Konstitutionsutskottet*	1 932 417	1 927 216
Vice ordf Miljö- och jordbruksutskottet*	993 550	962 346
MEDEL	1 454 872	1 428 529
MEDIAN	1 581 011	1 551 166
ARBETSMARKNADENS PARTER		
Svenskt Näringsliv, ordförande	4 365 643	4 535 949
Svenskt Näringsliv, vd*	8 291 141	8 512 660
Svenskt Näringsliv, vice vd	3 883 465	4 183 175
Svenskt Näringsliv, administrativ direktör	2 977 287	2 813 803
Teknikföretagen, vd	4 677 484	4 659 593
Teknikföretagen, chef utveckling & verksamhetsstöd	1 007 853	925 479
Svensk Handel, vd	2 638 800	2 774 953
Sveriges Byggindustrier, vd	2 378 304	2 485 394
Sveriges Kommuner & Landsting, vd	2 385 281	2 369 656
Sveriges Kommuner & Landsting, administrativ chef	1 062 223	1 039 834
LO, ordförande	1 258 189	1 221 857
LO, avtalssekreterare	1 105 231	1 093 731
LO, kanslichef	1 405 665	1 396 944
IF Metall, ordförande	978 050	963 766
IF Metall, ekonomichef	1 359 900	1 343 257
Handelsanställdas förbund, ordförande	1 278 385	1 228 235
Kommunal, ordförande	1 276 865	1 260 472
Kommunal, ekonomichef	1 002 348	1 054 256
TCO, ordförande	2 044 914	2 000 973
Unionen, ordförande	1 631 959	1 606 313
Unionen, ekonomichef	942 289	942 289
Läraryrket, ordförande	1 394 292	1 364 330
Saco, ordförande	1 882 591	1 841 426
Sveriges Ingenjörer, ordförande	1 052 997	1 026 647
Vision, ordförande	1 218 937	1 188 903
MEDEL	2 140 004	2 153 356
MEDIAN	1 394 292	1 364 330

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
STATLIGA BOLAG OCH VERK		
Riksbanken, Riksbankschef	4 034 981	4 123 345
PostNord AB, vd	9 573 057	9 728 889
Telia Company AB, vd	17 884 579	18 340 813
SJ, vd	5 674 464	5 601 400
Trafikverket, GD	2 386 147	2 383 975
Systembolaget, vd	6 263 238	6 453 882
Vattenfall, vd	15 581 109	17 826 684
Riksrevisionen, riksrevisor**	1 723 252	1 676 265
Apoteket AB, vd	5 993 140	5 979 856
Skatteverket, GD	1 894 978	1 886 197
MEDEL	7 100 895	7 400 131
MEDIAN	5 833 802	5 790 628
KOMMUNER		
KS ordförande, Stockholm*	1 622 657	1 607 907
Stadsdirektör Stockholm*	2 208 399	2 198 866
KS ordförande, Göteborg*	985 019	941 031
Stadsdirektör Göteborg	1 806 579	1 807 102
KS, ordförande Malmö	1 156 175	1 145 065
Stadsdirektör Malmö	1 580 533	1 889 633
KS ordförande, Uppsala*	1 104 778	1 086 432
Stadsdirektör Uppsala	1 779 192	1 806 189
KS ordförande, Linköping*	921 356	873 516
Kommundirektör Linköping	1 697 997	1 672 740
KS ordförande, Örebro	879 139	854 787
Stadsdirektör Örebro	1 488 300	1 476 226
KS ordförande, Västerås	930 475	896 307
Kommundirektör Västerås	1 873 221	1 844 418
KS ordförande, Helsingborg	1 219 528	1 208 768
Kommundirektör Helsingborg	1 705 330	1 698 754
KS ordförande, Norrköping	1 079 410	1 098 248
Stadsdirektör, Norrköping	1 597 196	1 602 345
KS ordförande, Jönköping	768 728	761 396
Stadsdirektör, Jönköping	1 070 610	1 078 483
MEDEL	1 373 731	1 377 411
MEDIAN	1 353 914	1 342 497
KOMMUNALA/LANDSTINGSKOMMUNALA BOLAG OCH VERKSAMHETER, Högsta tjänsteman		
Stockholm, bostäder	2 012 172	1 985 852
Stockholm, social omsorg**	1 298 091	1 209 542
Stockholm, trafik	2 020 794	2 105 066
Stockholm, sjukvård*	2 019 719	2 026 212
Göteborg, bostäder**	1 513 547	1 491 700
Göteborg, social omsorg	1 201 287	1 188 532
Göteborg, trafik*	1 755 975	1 765 916
Göteborg, sjukvård	1 430 429	1 373 375
Malmö, bostäder	1 748 927	1 725 465
Malmö, social omsorg	1 154 126	1 878 134
Malmö, trafik	1 380 677	1 340 228
Malmö, sjukvård**	1 416 471	1 417 032
MEDEL	1 579 351	1 625 588
MEDIAN	1 471 988	1 608 583

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
ÖVERHETSSAMHÄLLET		
Kungen	400 000	11 015 084
Riksmarskalken*	1 766 053	1 765 415
Ambassadör London	1 114 883	1 098 992
Ambassadör Washington	1 163 702	1 117 723
Högsta domstolen, ordförande*	3 209 541	3 429 839
Svea Hovrätt, president*	1 751 730	1 713 498
Riksåklagaren*	1 542 681	1 738 442
Ärkebiskopen	1 415 117	1 448 847
Biskop Lund	1 177 165	1 191 727
ÖB	1 980 814	1 962 271
Arméchefen	1 194 827	1 207 872
MEDEL	1 519 683	2 517 246
MEDIAN	1 415 117	1 713 498
UNIVERSITET/FORSKNING		
Chalmers, rektor	2 304 543	2 262 116
Handelshögskolan, rektor	2 543 358	2 547 537
Karolinska institutet, rektor	1 558 754	1 558 668
Rektor Konstfack, rektor	1 099 389	1 105 507
Socialhögskolan, prefekt	801 647	779 007
Uppsala universitet, rektor	1 786 561	1 788 163
Nationalekonom inst. Uppsala, prefekt	1 248 331	1 228 466
Nationalekonom inst. Sthlm, prefekt*	1 056 661	1 025 447
Företagsekonom inst. Lund, prefekt*	1 136 280	1 142 440
Juridiska fakulteten, Lund, dekan	1 070 358	1 058 932
MEDEL	1 460 588	1 449 628
MEDIAN	1 192 306	1 185 453
EKONOMER		
Stockholmsbörsen/Nasdaq OMX, vd	4 653 891	5 238 892
Finansinspektionen, GD	1 717 683	1 693 133
Nordea, chefsekonom	3 447 799	3 422 442
Handelsbanken, chefsekonom*	2 967 027	2 955 782
SEB, chefsekonom	2 875 327	4 374 780
LO, chefsekonom	1 254 501	1 203 495
TCO, chefsekonom**	979 855	983 353
Saco, chefsekonom	1 093 050	1 103 586
Svenskt Näringsliv, chefsekonom	2 431 429	2 486 248
Teknikföretagen, chefsekonom**	1 583 733	1 825 741
MEDEL	2 300 430	2 528 745
MEDIAN	2 074 556	2 155 995
MEDIA		
DN, chefredaktör	4 782 099	4 757 280
Aftonbladet, chefredaktör*	2 955 958	2 928 921
Veckans Affärer, chefredaktör	873 769	862 112
DI, chefredaktör*	2 757 989	2 780 688
Sveriges Radio, vd	2 913 659	2 912 680
SVT, vd	2 773 654	2 773 654
SVT, programdirektör nyheter o samhälle	2 356 731	2 415 526
Ekot, redaktionschef	1 156 540	1 140 967
TV4, vd	6 669 028	6 710 740
Svenska Dagbladet, chefredaktör	2 814 548	2 763 515
DN, redaktör ledarsidan	1 104 536	1 074 843
DN, debattredaktör	967 031	967 497
GP, chefredaktör	1 380 631	1 348 422
Expressen, chefredaktör	3 979 484	3 941 257

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
TV4, programdirektör nyheter o samhälle	1 576 575	1 548 543
Aftonbladet, politisk chefredaktör*	885 998	998 176
MEDEL	2 496 764	2 495 301
MEDIAN	2 557 360	2 589 521
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER, vd, ordförande, generalsekreterare eller motsvarande		
LRF, vd	3 448 402	3 422 681
HSB, ordförande	1 850 215	1 811 976
HRF, förbundsordförande	1 466 788	1 439 599
Folkets Hus och Parker, vd	1 164 583	1 149 673
Fotbollsförbundet, generalsekreterare	2 275 242	2 267 095
Riksidrottsförbundet, generalsekreterare	878 776	875 455
Friidrottsförbundet, generalsekreterare	837 595	811 730
Röda Korset, generalsekreterare	1 196 390	1 175 114
IOGT/NTO, generalsekreterare*	1 010 355	992 584
ABF, förbundssekreterare	996 789	1 608 325
KF, vd	3 482 140	3 465 496
MEDEL	1 691 570	1 729 066
MEDIAN	1 196 390	1 439 599
ÖVRIGA MEDLEMSFÖRBUND I LO, ordförande (extra utöver de 197 positionerna i makteliten)		
Byggnadsarbetareförbundet	1 221 998	1 207 014
Elektrikerna	962 851	938 870
Fastighets	854 003	831 725
GS	862 886	864 680
Hotell och restaurang	1 284 248	1 284 481
Livs	1 024 210	1 068 381
Musikerna	1 071 482	1 044 892
Målarna	1 034 400	1 020 422
Pappers	1 115 827	1 058 550
Seko	1 143 274	1 137 640
Transport	795 333	578 920
MEDEL	1 033 683	1 003 234
MEDIAN	1 034 400	1 044 892
FÖRETAG DÄR LO HAR STORT INFLYTANDE, vd (extra utöver de 197 positionerna i makteliten)		
Folksam	6 517 589	6 437 581
AMF	5 887 397	5 846 121
AFA försäkring	4 257 559	4 191 807
Fora	3 816 728	3 891 374
MEDEL	5 119 818	5 091 721
MEDIAN	5 072 478	5 018 964

Tabell 9.3

Källa: Skatteverket.

- * Inkomst och position för år 2017 på grund av byte av person på positionen under 2018.
- ** Inkomst och position för år 2016 på grund av byte av person på positionen under 2017 och 2018.
- *** Inkomst från årsredovisningen på grund av boende utomlands. I dessa fall finns inga inkomster från andra bolagsengagemang eller kapitalinkomster med.
- **** I de fall då mycket höga kapitalinkomster gjort att de sammanräknade inkomsterna överstiger motsvarande 200 industriarbetarlöner har ett tak satts i beräkningarna på 75 066 674 (= 200 industriarbetarlöner). I denna tabell redovisas dock den fullständiga sammanräknade inkomsten.

Tidigare rapporter i LOs serie om den svenska makteliten

1	Eliternas återkomst (1999)	ISBN 91-566-1615-5
2	Eliterna mot nya höjder (2000)	ISBN 91-566-1707-0
3	Eliterna flyger högre (2001)	ISBN 91-566-1768-2
4	Näringslivet ökar takten (2002)	ISBN 91-566-1887-5
5	Folkhemseliten drar ifrån (2003)	ISBN 91-566-1468-3
6	Makteliten förbereder pensionen (2004)	ISBN 91-566-2084-5
7	Näringslivets maktelit befäster positionen (2005)	ISBN 91-566-2194-9
8	Makteliten litar på sig själv (2006)	ISBN 91-566-2281-3
9	Makteliten gör som de brukar (2007)	ISBN 91-566-2384-3
10	Makteliten – mycket vill ha mer (2009)	ISBN 978-91-566-2536-7
11	Makteliten – alltid mer, aldrig nog (2011)	ISBN 978-91-566-2689-0
12	Makteliten – kommer igen (2012)	ISBN 978-91-566-2744-6
13	Makteliten – klyftorna består (2013)	ISBN 978-91-566-2867-2
14	Makteliten – i en klass för sig (2014)	ISBN 978-91-566-2951-8
15	Makteliten – svävar ovanför (2015)	ISBN 978-91-566-3062-0
16	Makteliten – klyftorna större än någonsin (2016)	ISBN 978-91-566-3138-2
17	Makteliten – reglerar inte sig själva (2017)	ISBN 978-91-566-3221-1
18	Makteliten – toppnoterar igen (2018)	ISBN 978-91-566-3293-8
19	Makteliten – utan markkontakt (2019)	ISBN 978-91-566-3397-3

DEN KRETS LÖNTAGARE som har de högsta befattningarna inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden återfinns inte som en egen grupp i den offentliga lönestatistiken. Syftet med denna rapportserie är att avhjälpa denna brist och ge samlad systematiserad kunskap om hur den svenska maktelitens inkomster har utvecklats över tiden.

Med denna rapportserie vill vi synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut. Det säger också något viktigt om vårt samhälle om skillnaderna trendmässigt ökar eller minskar.

Det här är den tjugonde rapporten i LOs serie om maktelitens inkomstutveckling. I år följs tidsserien från 1950 upp med 2018 års inkomster.